

شرکت سرمایه‌گذاری دیز

شرکت گسترش صنعت نوین ایرانیان

شرکت سرمایه‌گذاری دیز

گزارش ماهیانه اقتصاد ایران

بررسی بازارهای مختلف ایران و جهان

تیر ماه ۱۴۰۰

سنة الف الف سنة
سنة الف الف سنة

تولید؛ پشتیبانی؛ مانع زدایی

فهرست مطالب

۴ مقدمه
۷ بازارها در یک نگاه
۱۶ اقتصاد ایران
۱۷ بازار ارز و سکه
۲۱ بازار سرمایه
۲۶ بازار پول
۲۵ بازار مسکن
۳۸ بازار جهانی
۳۹ بازار فلزات گران بها
۴۱ بازار نفت، گاز، پتروشیمی
۴۴ بازار فلزات اساسی
۴۶ جمع بندی

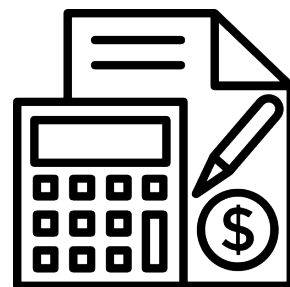
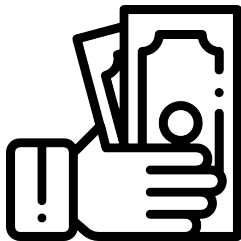
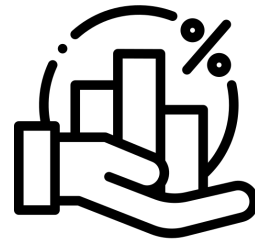
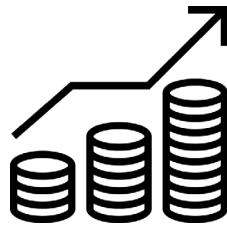
شروع آرام بازارها در تابستان

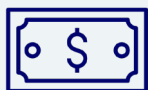
پس از تعیین تکلیف انتخابات ریاست جمهوری در ماه خرداد، عامل اصلی تاثیرگذار بر بازارهای داخلی آینده مذاکرات برجامی در وین بود. قیمت دلار در تیرماه دو روند متفاوت را تجربه نمود؛ روند صعودی دلار در ده روز ابتدایی ماه اول تابستان سبب فتح مرز ۲۵ هزار تومانی شد اما پس از آن این روند معکوس شد و مجدداً قیمت دلار به کانال ۲۴ هزار تومانی بازگشت. سکه نیز در این ماه علی‌رغم نوسانات بالا مقاومت روانی ۱۰ میلیون تومانی را حفظ کرد و با رشد ۴/۴ درصدی بالاترین رشد ماهانه در سه فصل اخیر را رقم زد. در بازار بورس تهران نیز برخلاف خردادماه شاخص کل و شاخص هموزن هم‌جهت حرکت کردند تا در اولین ماه تابستان بازار سرمایه مجدداً رونق بگیرد. در بازار پول نیز رشد مقدار شبه پول در اقتصاد کشور رکورد ۶ ساله خود را شکست و تورم سالانه نیز به رکوردشکنی خود ادامه داد. با این وجود بار اصلی تورم و گرانی کالاها در این ماه بر دوش کالاهای غیر خوراکی و دهک‌های درآمدی بالاتر بود. بررسی بازار اوراق بدهی حکایت از آن داشت که در چهار ماه ابتدایی سال جاری میزان فروش اوراق بسیار کمتر از دوره مشابه سال گذشته بوده است. بازار مسکن نیز ماه اول تابستان را با آرامش نسبی آغاز کرد تا رشد نقطه به نقطه قیمت مسکن به کمترین حد در یک سال گذشته برسد.

در بازارهای جهانی اغلب بازارها در ماه جولای تقریباً ماه آرامی را پشت سر گذاشتند. قیمت طلا صعود خفیف ۲/۵ درصدی را ثبت کرد، نقره برای دومین ماه متوالی روندی نزولی داشت و محصولات فولادی بیشتر تحت تاثیر اخبار منتشر شده درباره کاهش تولید فولاد چین بودند. قیمت نفت و گاز نیز با اینکه همچنان صعودی بود اما آمارهای قیمتی حکایت از کاهش شتاب رشد قیمت‌ها داشتند.

بازار در یک نگاه

وضعیت بازار در ایران در یک نگاه

۲۵,۲۵۰
بیشترین قیمت دلار

۲۴,۷۶۰
متوسط قیمت دلار

۲۴,۱۲۰
کمترین قیمت دلار

سکه بهار آزادی

۱۰۱,۹۸۰,۰۰۰ ۱۰۶,۰۲۰,۰۰۰

کمترین قیمت سکه

بیشترین قیمت سکه

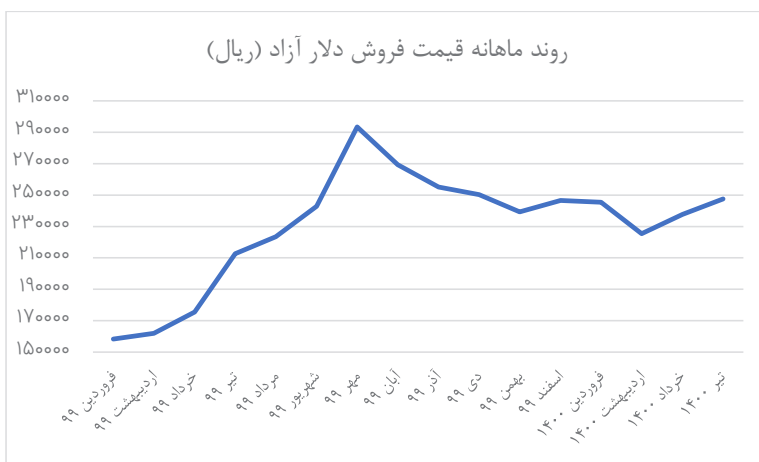
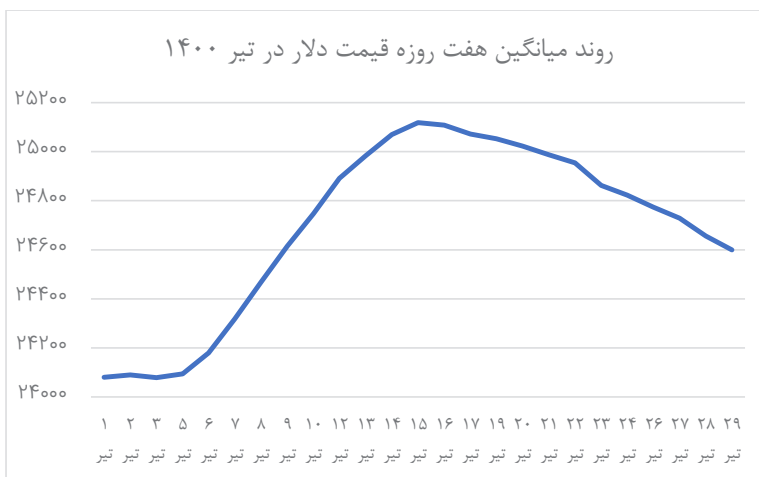
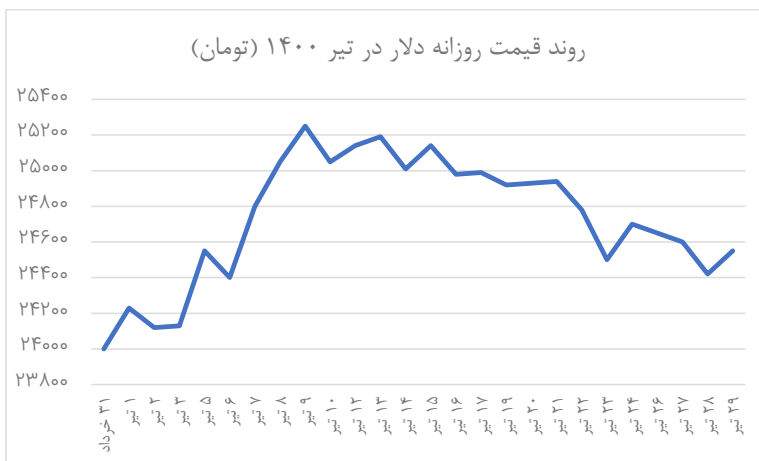
سکه امامی

۱۰۳,۵۸۰,۰۰۰ ۱۰۹,۳۷۰,۰۰۰

کمترین قیمت سکه

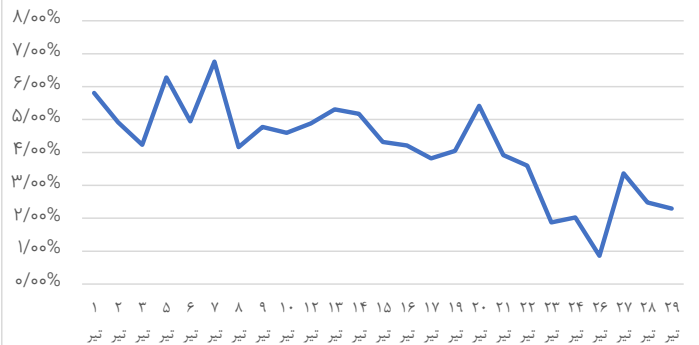
بیشترین قیمت سکه

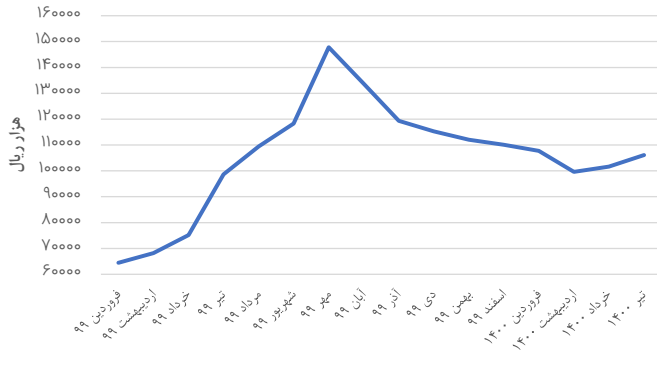
روند روزانه قیمت سکه امامی در تیر ۱۴۰۰

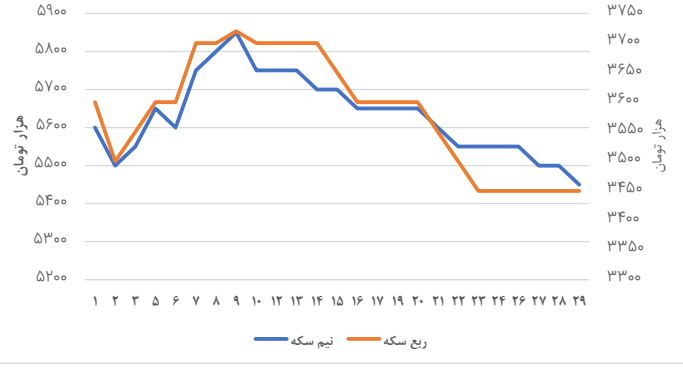
روند رشد شاخص ماهانه قیمت دلار در تیر ۱۴۰۰

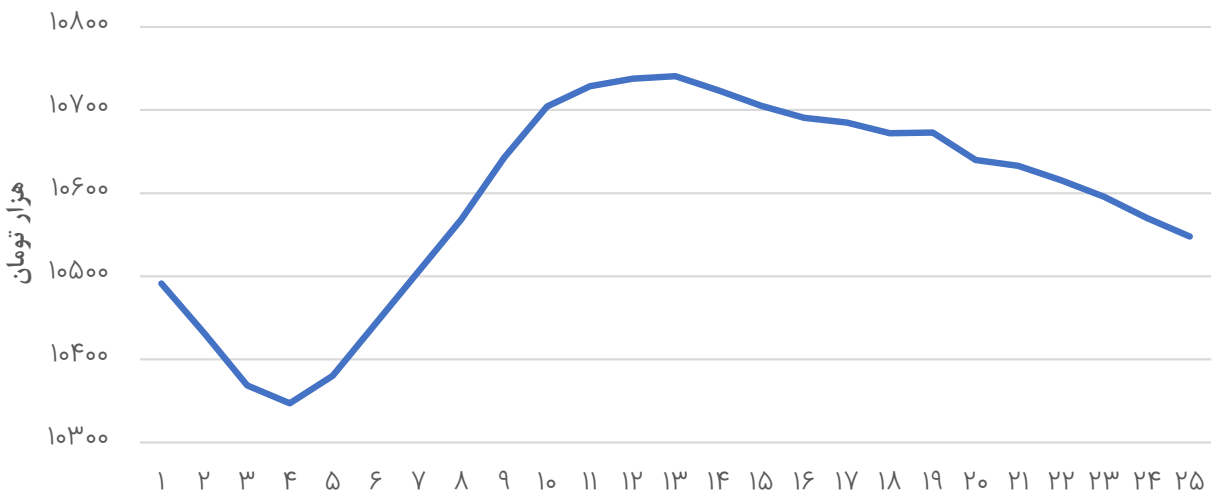
روند ماهانه قیمت فروش سکه طرح جدید

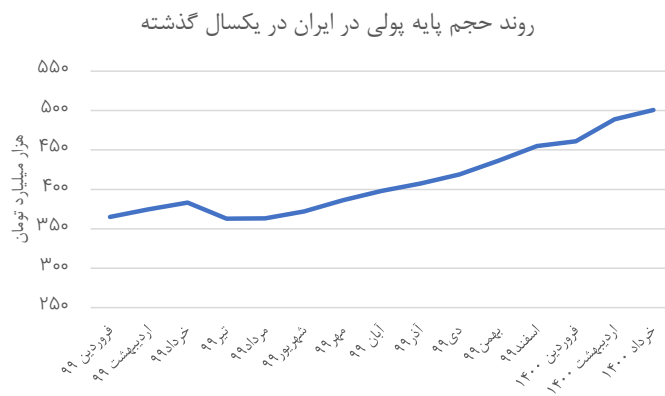
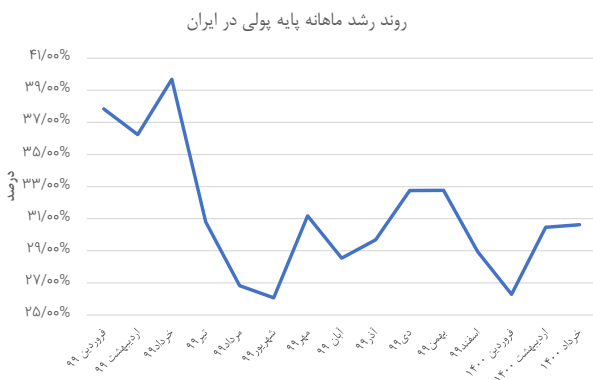

روند قیمت روزانه نیم سکه و ربع سکه در تیر ۱۴۰۰

روند میانگین هفت روزه قیمت سکه امامی در تیر ماه ۱۴۰۰

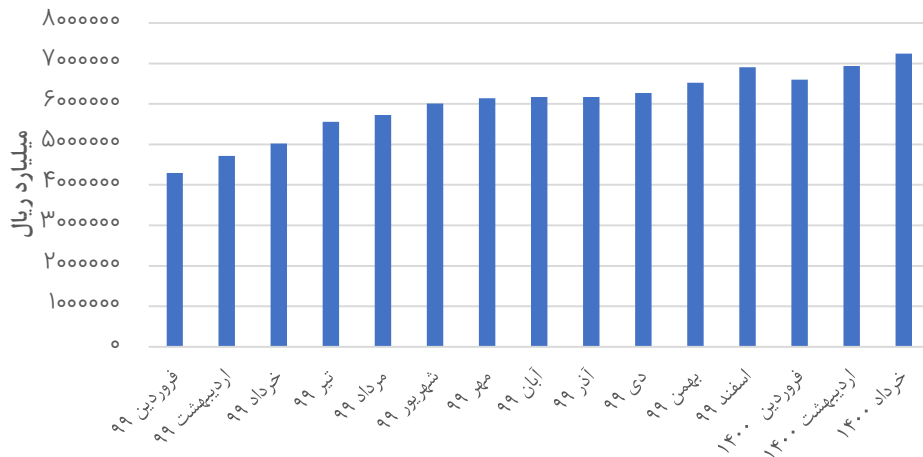

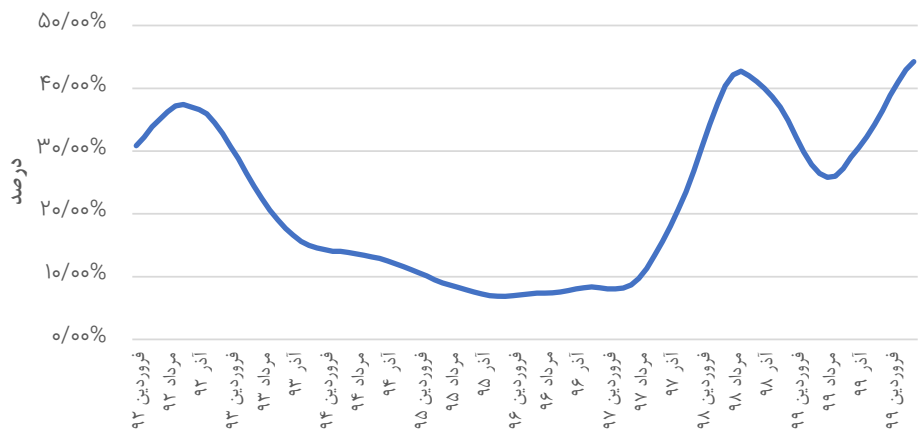
رشد رشد نقطه به نقطه شبه پول در ایران

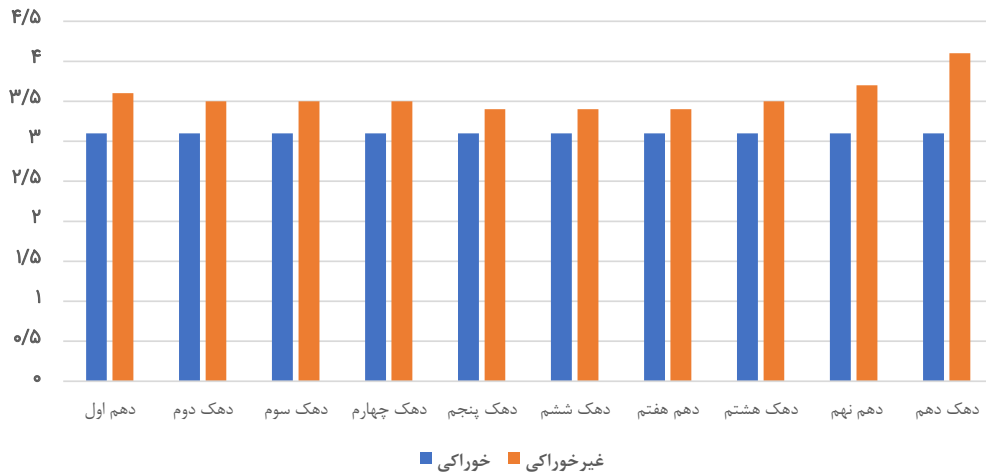
روند حجم پول در ایران در یک سال گذشته

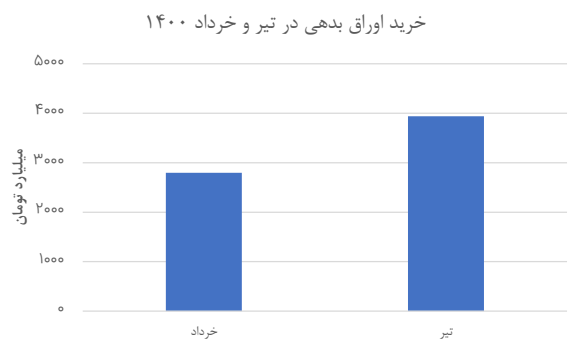
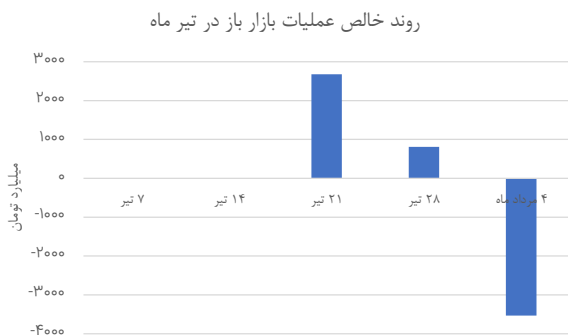
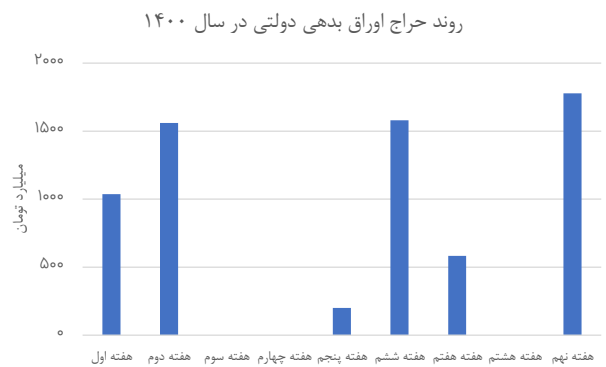
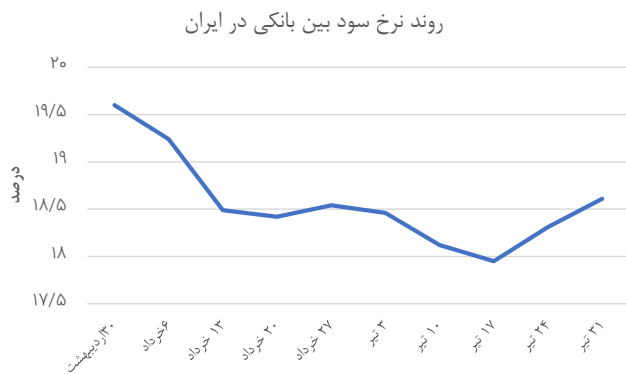
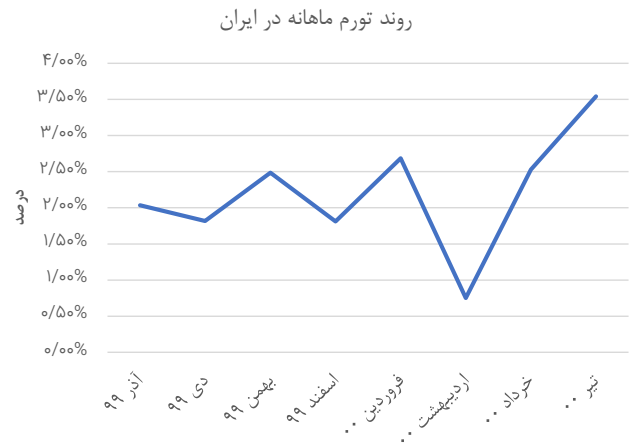
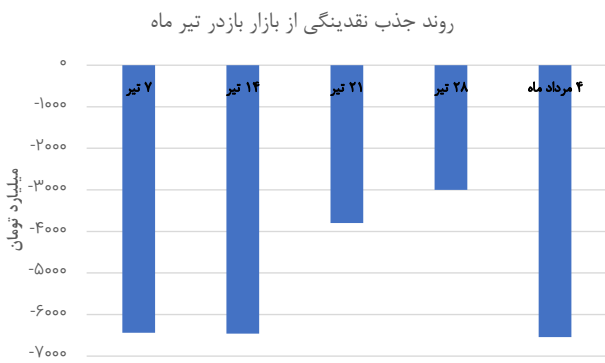
روند تورم میانگین در ایران

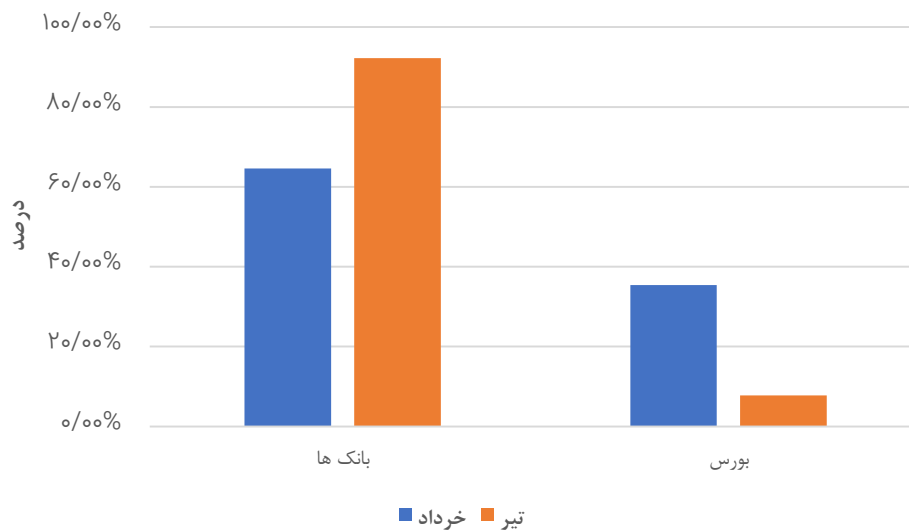
تورم کالاهای خوراکی و غیرخوراکی دهک‌ها در تیر ۱۴۰۰ (درصد)

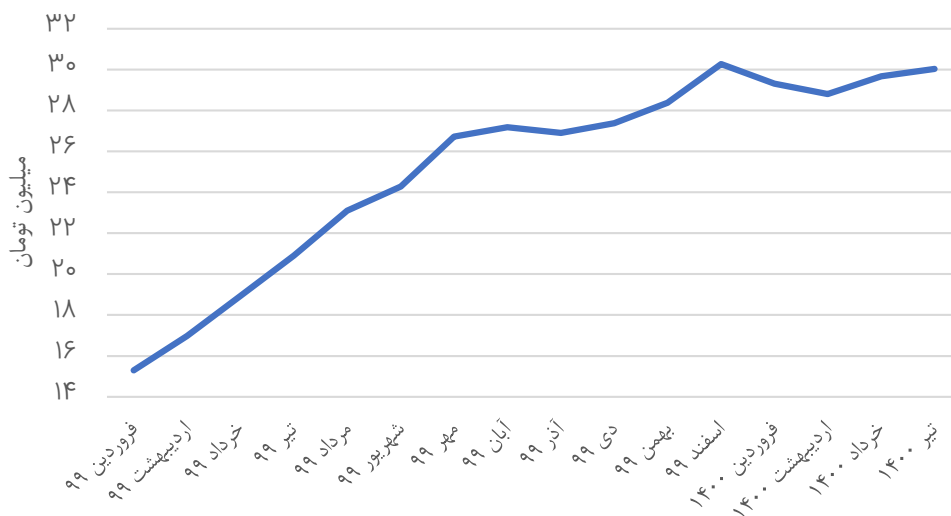
روند

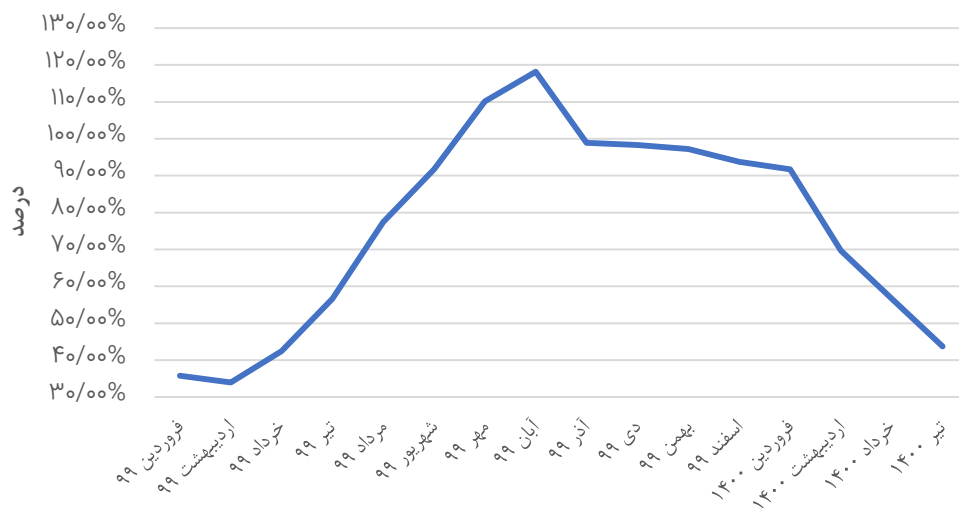
مقایسه سهم خرید اوراق بدهی دولتی در تیر و خرداد

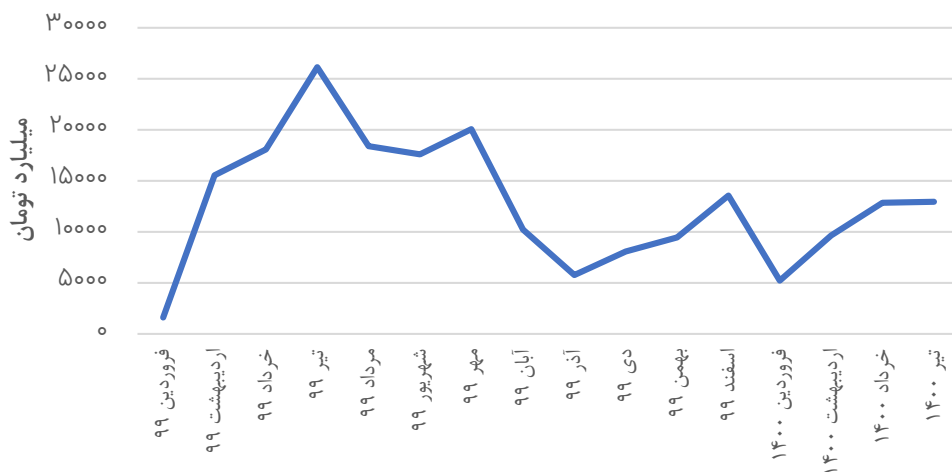
رشد ماهانه قیمت مسکن در یکسال گذشته

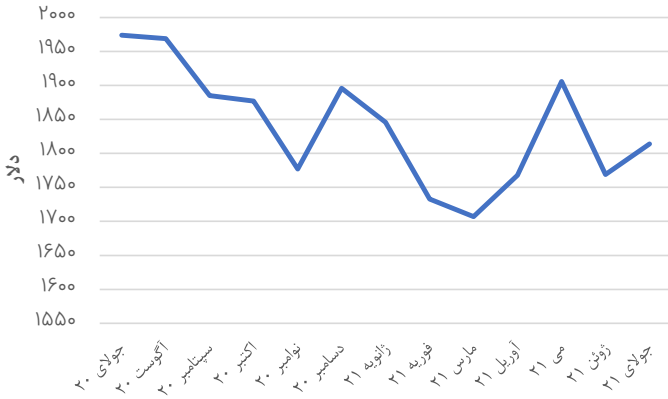
رشد نقطه ای قیمت مسکن در یکسال گذشته

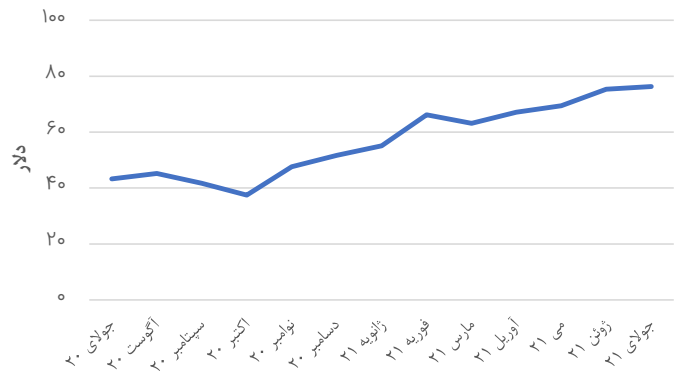
رشد نقدینگی وارد شده به بازار مسکن در یک سال گذشته

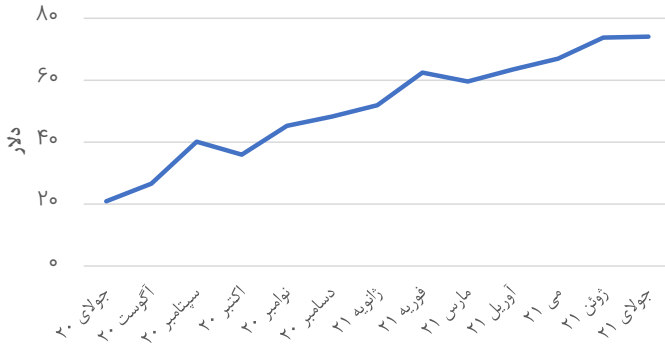
قیمت اونس جهانی در یک سال اخیر

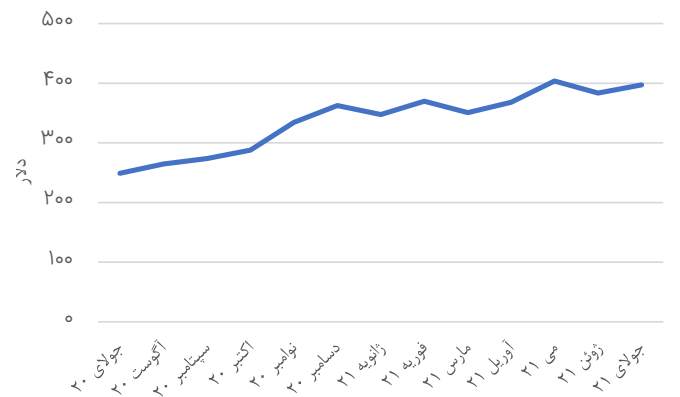
قیمت هر بشکه نفت برنت در یک سال اخیر

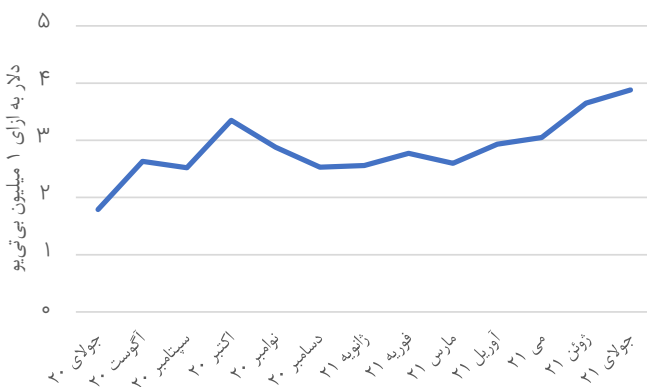
قیمت هر بشکه نفت وست تگزاس اینترمدیت در یکسال اخیر

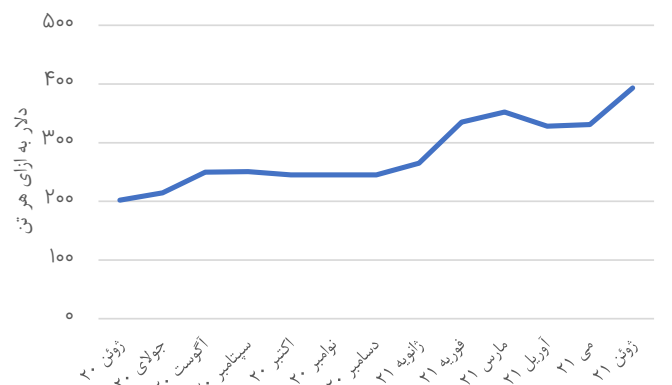
قیمت متانول در یک سال اخیر

قیمت گاز طبیعی در یک سال اخیر

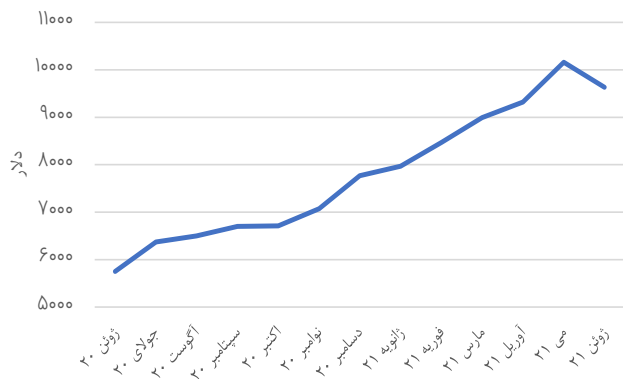

قیمت جهانی اوره در یک سال اخیر

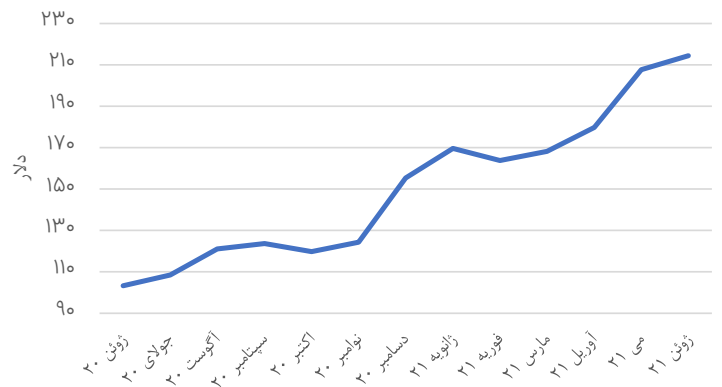

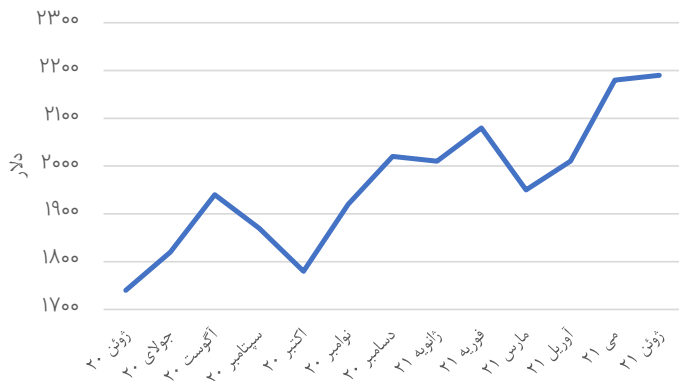
قیمت هر تن مس در یکسال گذشته

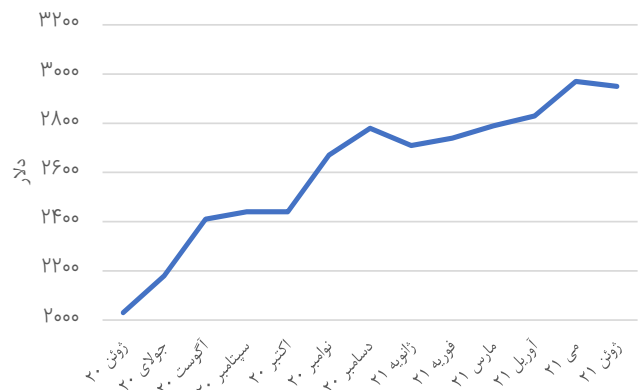
قیمت هر تن سنگ آهن در یک سال گذشته

قیمت هر تن سرب در یکسال گذشته

قیمت هر تن روی در یک سال گذشته

بازار سکه و ارز

فراز و فرود دلار

وضعیت ارز در تیرماه

پس از برگزاری انتخابات سیزدهم ریاست جمهوری در ایران قیمت دلار روندی صعودی گرفته و نرخ ارز را به بالاترین میزان در دو ماه اخیر رسید. در ابتدای تیرماه مسیر رو به رشد قیمت دلار موجب شد تا مرز ۲۵ هزار و ۲۰۰ تومان شکسته شده و با درج ۲۵ هزار و ۲۵۰ تومان در روز ۹ تیر ماه بیشینه نرخ ارز در دوماه اخیر به ثبت برسد.

تاثیرات برجام بر اوج قیمت دلار در تیر

قبل از آن که قیمت دلار به اوج خود برسد فعالان بازار انتظار داشتند توافقات هسته‌ای میان آمریکا و ایران بر سر مسائل تحریم سوی مثبتی به خود بگیرد و این عمل نرخ دلار در ایران را تحت الشعاع قرار دهد. به همین علت تحلیلگران انتظار داشتند تقاضا در این بازار به علت نامعلوم بودن نتایج این مذاکرات تکان نخورد.

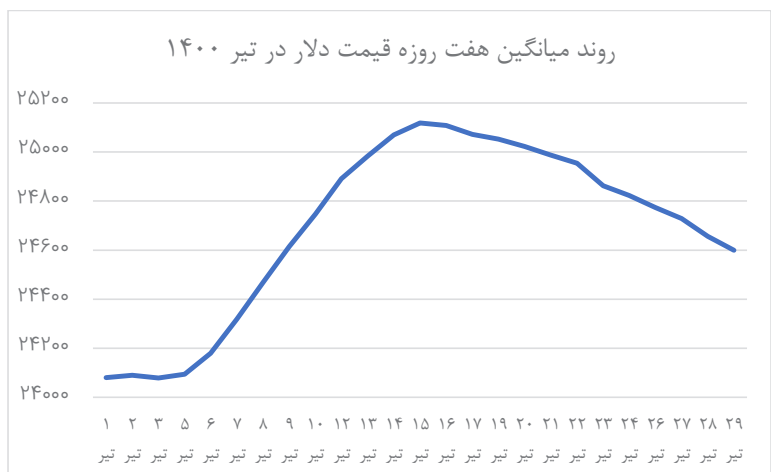
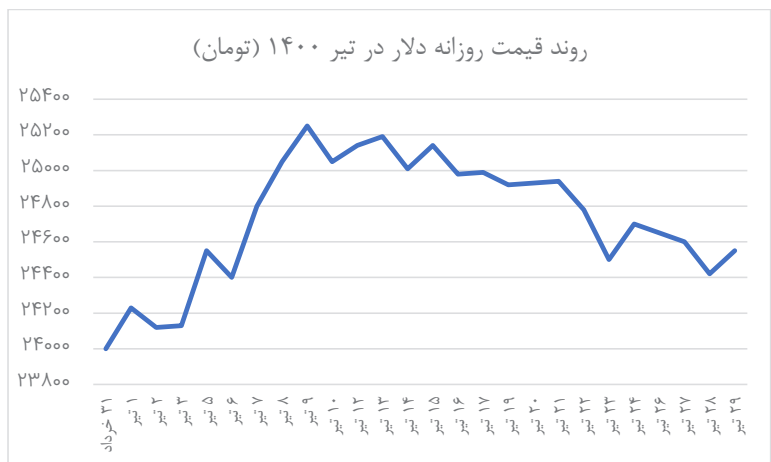
اما در همین حین برخی معامله‌گران به نیت سودگیری و ایجاد حاشیه امن برای خود، به بازار آمده و اقدام به دادوستد کردند. این عمل موجب شد تا نرخ دلار مرز ۲۵ هزار و ۲۰۰ تومان را بشکند و نهمین روز تابستان را تبدیل به گران‌ترین روز دلاری تیر ماه ۱۴۰۰ بکند. پس از آن بازار ارز تا ۱۵ تیرماه در کانال ۲۵ هزار تومانی نوسان می‌کرد.

سرانجام ورود موجی از فروشندگان به بازار موجب شد تا قیمت ارز کانال ۲۵ هزار تومانی را رها کرده و به پایین تر از این رقم تنزل پیدا کند. اما در انتهای این ماه خریداران دلار در بازار پر قدرت حاضر شده و توانستند قیمت دلار را در محدوده ۲۴ هزار و ۵۵۰ تومان نگه دارند.

نزول هموار نرخ ارز پس از اوج گیری

روند میانگین هفت روزه از قیمت دلار به شکلی نوسانات روزانه را از بین برده و مسیری هموارتر از این متغیر را نشان می‌دهد. این روند پس از ثبت اوج خود در پایان دهه اول

این در حالی بود که پیش از این انتظار افزایش قیمت دلار در معامله‌گران شکل نگرفته بود. فتح کانال ۲۵ هزار تومان یک هفته بیشتر دوام نیاورده و انتظارات برجامی سمت و سوی این نرخ را نزولی کرد. به باور تحلیلگران در صورت تداوم اخبار مثبت در خصوص مذاکرات بین المللی همچنان روند این متغیر کاهش‌ی خواهد بود.

تیر ماه روندی نزولی به خود گرفته و با شیب کاهشی تیر ماه را به پایان رساند. در نهایت این شاخص مجدداً به سطح روزهای ابتدایی خود در این ماه رسید و به کانال ۲۴ هزار تومان بازگشت. طبق آمارها آخرین قیمت ثبت شده از دلار در ماه تیر ۲۴ هزار و ۵۵۰ تومان بوده که البته هنوز نسبت به یک ماه قبل ۲.۳ درصد رشد را نشان می‌دهد.

وضعیت شاخص رشد ماهانه نرخ ارز نسبت به خرداد

رشد ماهانه نرخ ارز در معاملات نشان از بالاتر بودن این رقم در تمام روزهای تیر ماه در قیاس با خرداد ماه دارد. این رشد در دهه ابتدایی تیر ماه در مقایسه با همین موقعیت در ماه گذشته تا ۶.۸ درصد افزایش پیدا کرد اما با کاهش مستمر در این متغیر در روزهای بعد، فاصله ماهانه قیمت‌ها نیز نزولی شد. تا آنجا که در پایان تیر ماه این شاخص به ۲.۳ درصد رسید. با این حال هنوز در اولین ماه تابستان دلار گرانتر از پایان خرداد خریداری می‌شود.

دلار و اثر انتخابات و مذاکرات

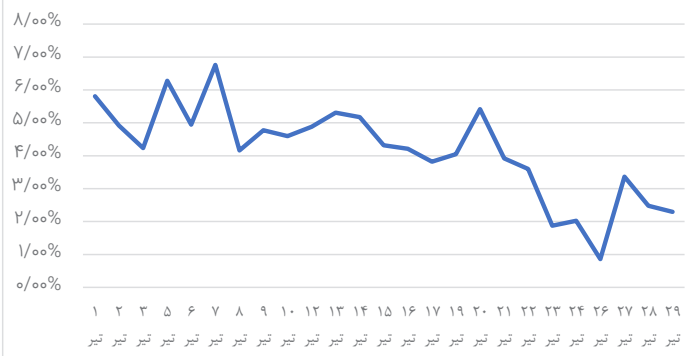
یکی از علل افت و خیز دلار در اولین ماه از فصل تابستان به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در روزهای پایانی فصل بهار بازمی‌گردد، چرا که پیش از انتخابات معامله‌گران از داد و ستد در بازار پرهیز کرده و منتظر مشخص شدن نتیجه آرا بودند. با اعلام کاندیدای پیروز در سیزدهمین دوره انتخابات خرید و فروش معامله‌گران نیز تحت تاثیر قرار گرفته و در نهایت منجر به افزایش قیمت ارز شد.

این اتفاقات سبب شد تا کانال ۲۳ هزار تومانی در این بازار با شوک به دلار شکسته شود و قیمت دلار به ۲۵ هزار تومان برسد. اکنون با وجود سیر نزولی قیمت دلار هنوز دو نکته مهم وجود دارد.

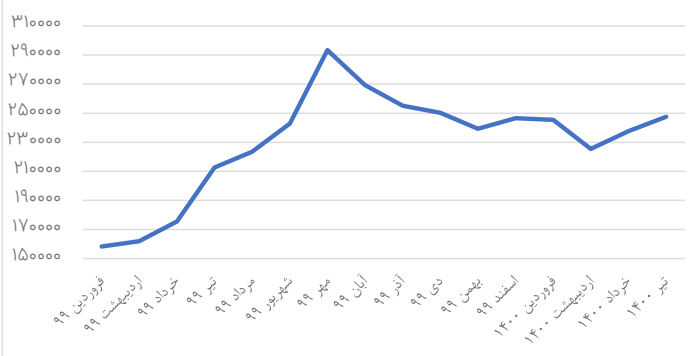
نخست آنکه علی‌رغم آغاز مسیری نزولی هنوز قیمت دلار به سطح قیمت‌های خرداد نرسیده است و هنوز در حوالی سطح ابتدای تیر ماه قرار دارد.

دومین نکته حائز اهمیت، آینده نرخ دلار است. تعیین‌کننده‌ترین نقش در سرنوشت قیمت دلار در روزهای آتی را نتیجه مذاکرات برجام بازی می‌کند. به باور تحلیلگران خبرهای ضد و نقیض منتشر شده در این رابطه موجب ورود و خروج معامله‌گران در این بازار شده و نرخ دلار را تحت تاثیر قرار خواهد داد. اما با این وجود تحلیلگران فنی بازار ارز همچنان روند نرخ ارز را صعودی پیش‌بینی می‌کنند.

روند رشد شاخص ماهانه قیمت دلار در تیر ۱۴۰۰

روند ماهانه قیمت فروش دلار آزاد (ریال)

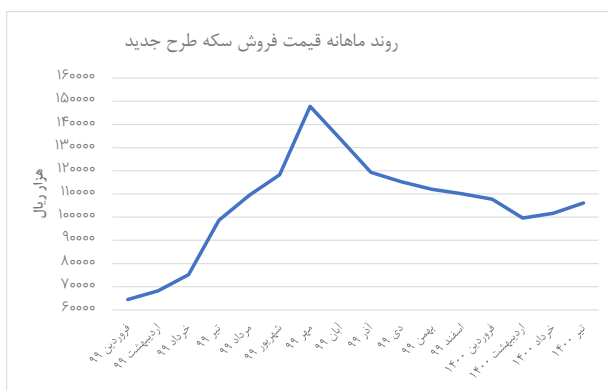

بالاترین رشد ماهانه سکه در ۹ ماه اخیر

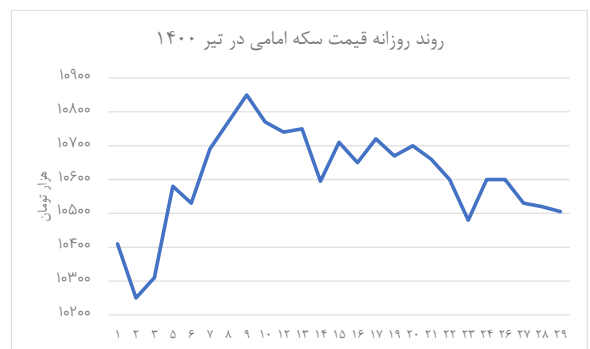
افزایش قیمت‌ها را فراهم آوردند. به عقیده این عده سکه در صورتی که به بالای سطح مقاومتی ۱۰ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان برود، با افزایش عرضه مواجه خواهد شد و برای تثبیت در بالای سطح یادشده نیاز به افزایش معنادار قیمت دلار خواهد بود. این در حالی است که در آن روزها تا حدی از حجم خریداران بازار ارز کاسته شده بود. با افزایش میزان فروش‌ها در این کانال قیمتی، ارزش اسمی سکه رو به کاهش رفته و سیری نزولی گرفت.

رکورد رشد ماهانه قیمت سکه در تیر ماه

با وجود آنکه تغییرات قیمت در طلا در نخستین روزهای تابستانی بیشتر مدیون نوسان نرخ ارز در ایران بوده، اما روند رشد ماهانه سکه مسیری متفاوت با تغییرات ماهانه دلار را نشان می‌دهد. بر اساس آمارها، بیشترین رشد ماهانه سکه تمام در ۴ روز ابتدایی تیرماه به ثبت رسیده که معادل با ۴.۵ درصد بوده است. پس از آن روند افزایش ماهانه در قیمت سکه آهسته و پیوسته صورت گرفته تا جاییکه سکه بیشترین رکورد قیمتی را در تیر ماه به ثبت رسانده است. در نهایت می‌توان گفت افت نهایی سکه شیبی ملایم‌تر از قیمت دلار داشته است.

میانگین قیمت سکه در تیر ماه با ۴.۴ درصد رشد ماهانه به ۱۰ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان رسید. این بالاترین رشد ماهانه سکه در ۹ ماه اخیر بوده است. به طور کلی پیش‌بینی‌ها از روند تغییرات در این بازار به دو عامل بستگی دارد؛ قیمت جهانی اونس طلا و نرخ ارز در ایران. فعالان در این بازار و تحلیلگران بازار ارز معتقدند در صورتی که نرخ ارز در نتیجه اتفاقات مثبت در مذاکرات برجامی روندی نزولی پیدا کند می‌توان امیدوار به کاهش قیمت سکه بود اما اگر نرخ ۱۰ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان بار دیگر لمس شود صعود قیمتی به فراتر از ۱۱ میلیون تومان محتمل خواهد بود.

رکورد قیمت سکه در روز گرانی دلار

در حالی که در روزهای ابتدایی تیر ماه اونس جهانی تغییرات چندانی را نداشت افزایش قیمت‌ها در بازار موازی قیمت سکه را به بیشترین حد خود در دو ماه اخیر رساند. دلار در روز ۹ تیر ماه ۲۵ هزار و ۲۰۰ تومان را لمس کرده و این امر موجب شد تا قیمت سکه امامی به سطح ۱۰ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان برسد.

در این روز قیمت نیم‌سکه نیز رشدی قابل توجه داشته و ۵ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان را لمس کرد. این سطح از رشد قیمت‌ها تنها یک روز دوام آورد و پس از آن شروع به پایین آمدن از قله دومه‌ماه کرد. ربع سکه نیز با ثبت قیمت ۳ میلیون و ۷۲۰ هزار تومان در این روز تجربه‌ای مشابه با دو شاخص دیگر داشت.

به گفته فعالان، رشد قیمت دلار در کنار افزایش تقاضا در بازار سکه دو عاملی بودند که زمینه

سکه امامی

۱۰۳,۵۸۰,۰۰۰

کمترین قیمت سکه

۱۰۹,۳۷۰,۰۰۰

بیشترین قیمت سکه

سکه بهار آزادی

۱۰۱,۹۸۰,۰۰۰

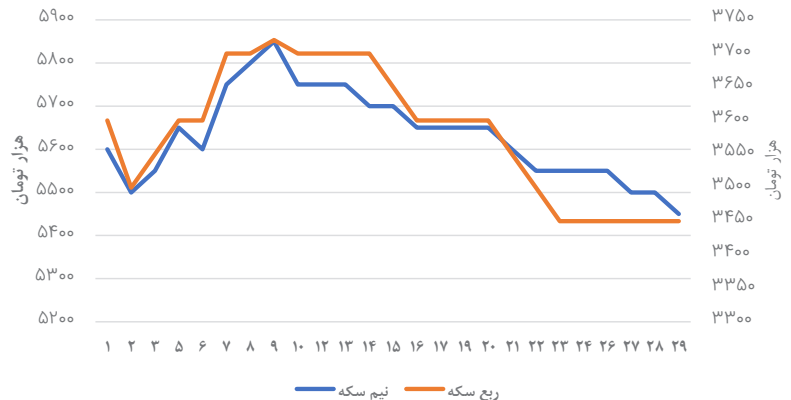
کمترین قیمت سکه

۱۰۶,۰۲۰,۰۰۰

بیشترین قیمت سکه

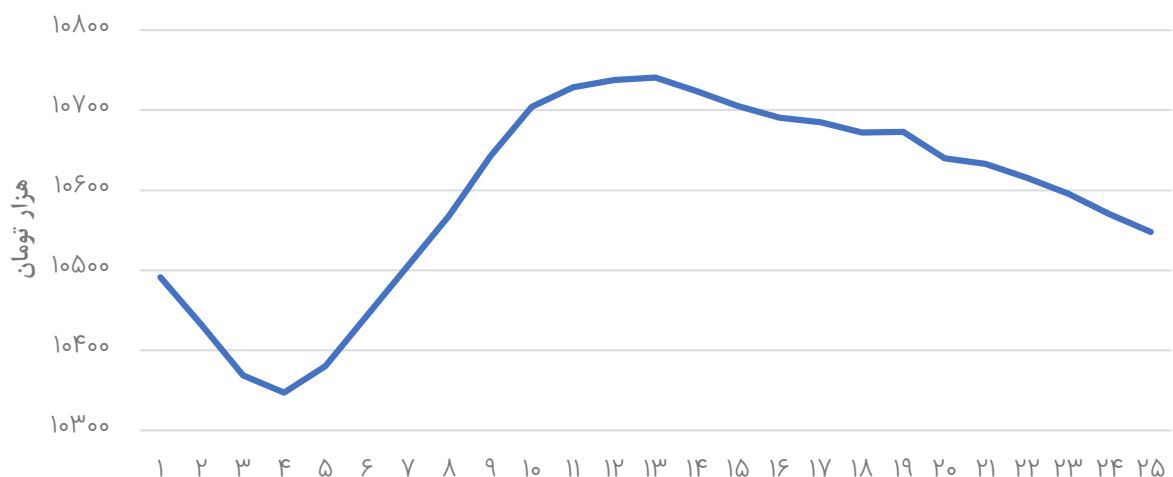
روند قیمت روزانه نیم سکه و ربع سکه در تیر ۱۴۰۰

رشد میانگین ماهانه قیمت سکه در اوج ۹ ماهه

میانگین قیمت سکه تمام در مهر ماه سال ۱۳۹۹ برابر با ۱۴ میلیون و ۷۷۰ هزار تومان بوده است. پس از آن به طور مداوم از قیمت سکه کاسته شده و قیمت آن افت محسوسی پیدا کرده است. با تغییر بازارها برای نخستین بار پس از هفت ماه رشد ماهانه قیمت سکه در خرداد ماه مثبت شده و در تیر ماه با ثبت ۴.۴ درصد به بیشترین رشد خود در ۹ ماه اخیر رسیده است. در این بازه کف قیمت سکه در اردیبهشت ماه رقم خورده که برابر با ۹ میلیون و ۹۵۰ هزار تومان است.

روند میانگین هفت روزه قیمت سکه امامی در تیر ماه ۱۴۰۰

بازار سرمایه

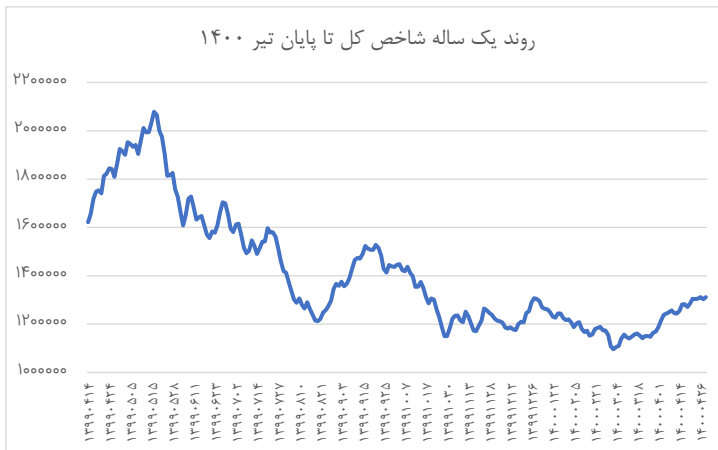
بررسی بازار سرمایه در ایران

59.4

15.46

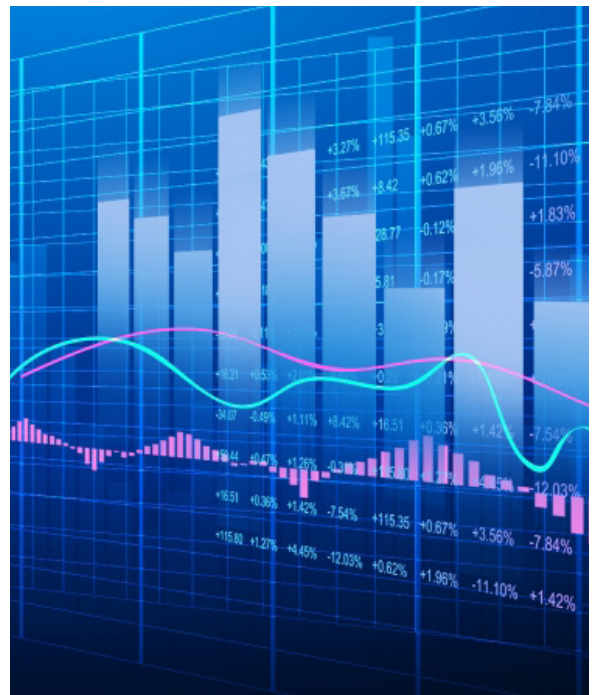
رونق بورس در تیرماه

شاخص کل بورس در اولین ماه تابستان مسیری صعودی داشت و رشدی معادل با ۱۲ درصد را به ثبت رساند. این بازدهی در شاخص هموزن نیز در حدود مثبت ۹ درصد بود. این در حالی است که در بهار امسال شاخص‌های بورسی روندی نزولی داشتند. همچنین رشد محسوس حجم معاملات بورس در تیر ماه رونق بازار و بهبود نقدشوندگی سهام مختلف را در پی داشت.

بالاترین رشد ماهانه شاخص کل در سال جاری

شاخص کل بورس در آخرین روز کاری تیرماه سطح ۱ میلیون و ۳۱۱ هزار واحد را لمس کرده و ۱۴۲ هزار و ۶۸۸ واحد نسبت به ماه پیش خود فراتر رفت. در آخرین روز بهار شاخص کل بورس در سطح ۱ میلیون و ۱۶۶ هزار و ۶۶۵ واحد قرار داشت. بررسی سوابق آماری شاخص کل از ابتدای سال جاری تاکنون نشان می‌دهد، در فروردین ماه رشد شاخص کل بورس معادل با منفی ۶/۷ درصد و در اردیبهشت ماه منفی ۵/۳ درصد بوده است. در خرداد ماه برای نخستین بار بازدهی ماهانه در محدوده مثبت قرار گرفت و رشد ۱ درصدی را به ثبت رساند. بورس تهران سی و یک روز بعد با رشد ۱۲ درصدی به بیشینه رشد ماهانه شاخص کل در سال جاری رسید.

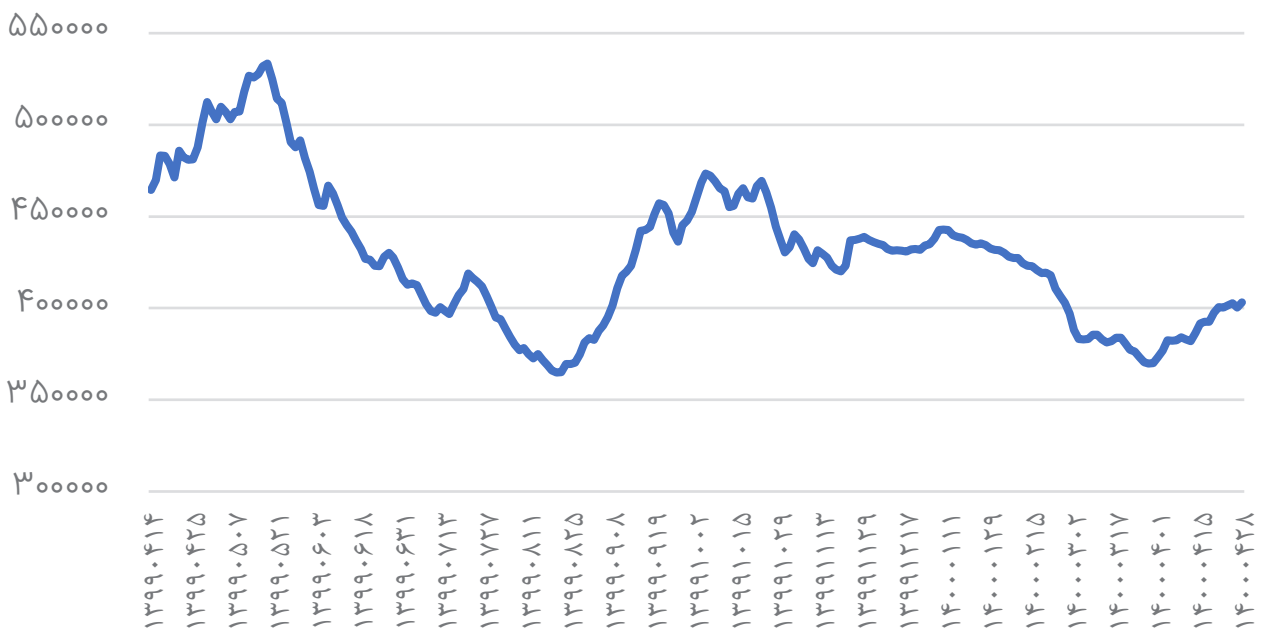

افزایش شاخص هموزن در تابستان

شاخص کل هموزن نیز در آخرین روز کاری تیرماه نسبت به آخرین روز معاملاتی خرداد ۳۳ هزار و ۶۱ واحد بالاتر ایستاد. این میزان افزایش در اولین ماه تابستان سال جاری معادل با رشد ۹ درصدی بوده است. بررسی بازدهی در سه ماه گذشته نشان می‌دهد شاخص هموزن بورس در سه ماهه اول سال ۱۴۰۰ همواره منفی بوده که بیشترین افت آن مربوط به اردیبهشت ماه بوده است. در آن ماه این متغیر افتی ۸ درصدی را به ثبت رسانده است.

روند یک ساله شاخص هموزن تا پایان تیر ۱۴۰۰

بازگشت سهام‌داران به بورس

به طور کلی با توجه به طرح‌های قرنطینه در دوران کرونا و تعطیلی‌های دیگر، بورس تهران در تیرماه تنها ۲۰ روز معاملاتی داشت. در طی ۱۵ روز از این بازه معاملاتی در بورس تهران نقدینگی حقیقی وارد بورس شده و تنها ۵ روز خروج پول حقیقی به ثبت رسیده است. در مجموع تغییر مالکیت حقوقی به حقیقی در تیرماه ۱۵۲۳ میلیارد تومان بود. به عبارت دیگر به طور میانگین روزانه ۷۶ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار سهام وارد شده است. این در حالی است که در خرداد ماه روزانه ۲۹۶ میلیارد تومان خروج پول حقیقی به ثبت رسیده بود.

رشد ۱۳.۵ درصدی ارزش معاملات تیر

مجموع ارزش معاملات کل بازار سهام در خردادماه برابر با ۲۲۲ هزار و ۳۷۰ میلیارد تومان بود. مجموع ارزش معاملات با رشد ۱۳/۵ درصدی در تیر ماه به ۲۸۶ هزار و ۸۵۷ میلیارد تومان رسید. به بیان دیگر به طور میانگین در ۲۰ روز کاری بورس در تیرماه ارزش معاملات روزانه ۱۴ هزار و ۳۴۲ میلیارد تومان بوده است.

افت ارزش عرضه‌ها و رشد تقاضا

میانگین ارزش صفهای فروش در پایان معاملات روزانه بورس تهران در تیر ماه برابر با ۸۳۳ میلیارد تومان بوده است که در مقایسه با ماه قبل خود تقریباً ۶۶ درصد کاهش پیدا کرده است. ارزش صفهای خرید در پایان معاملات روزانه بورس تهران به طور میانگین در ماه اخیر ۴۵۱ میلیارد تومان بوده که در مقایسه با رقم ۳۰۵ میلیارد تومانی خرداد ماه ۱۴۶ میلیارد تومان افزایش یافته است. این بدین معناست که به طور میانگین معاملات روزانه بازار با مازاد عرضه ۳۸۲ میلیارد تومانی بسته شده است. اما از شیب آن در تیر ماه کاسته شده است.

۶۹ درصد؛ رشد میانگین ماهانه ارزش معاملات خرد

یکی دیگر از شاخص‌های مورد توجه ارزش معاملات خرد بورس است. این رقم طبق آمار ثبت شده از فعالیت بورس در تیرماه برابر با ۱۲۹ هزار و ۴۴۳ میلیارد تومان بوده که نسبت به خرداد ماه ۳۶/۵ درصد افزایش پیدا کرده است که حاکی از افزایش فعالیت سهامداران حقیقی در بازار بورس می باشد.

محاسبات نشان می‌دهد به طور میانگین در ۲۰ روز معاملاتی بورس در تیرماه ارزش معاملات خرد به طور میانگین روزی ۶ هزار و ۴۷۲ میلیارد تومان بوده که نسبت به خرداد ماه سال جاری ۶۹ درصد افزایش داشته است. به عبارت دیگر رشدهای مختلف در معاملات روزانه و تجمعی خرد و کل بازار نشان دهنده رونق معاملات و بهبود نقدشوندگی بازار سهام در این ماه بوده است.

بازار پول

بررسی بازار پول در ایران

رکورد ۶ ساله رشد شبه پول

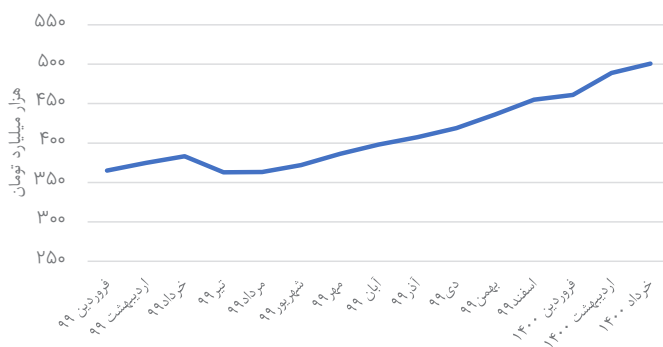
بانک مرکزی در انتهای هر ماه اطلاعات مربوط به متغیرهای اصلی اقتصاد کلان ماه گذشته را در قالب گزارش‌هایی منتشر می‌کند. بر این اساس بانک مرکزی اقدام به انتشار گزارش مربوط به خرداد ماه در انتهای تیر ماه نموده‌است. منتشر می‌شود. این متغیرها به سه بخش اصلی پایه پولی، حجم پول و نقدینگی تقسیم‌بندی شده و به نوعی شاخص‌های پیش‌گوی تورم و وضع معیشتی افراد در جامعه هستند.

بررسی نقطه به نقطه این متغیر نشان می‌دهد میزان خلق پول نسبت به سال گذشته ۳۰.۶ درصد افزایش پیدا کرده که در مقایسه با ۴ ماه گذشته بیشترین میزان رشد نقطه‌ای نیز به شمار می‌آید. مقایسه این رقم با ابتدای سال جاری نیز نشان‌دهنده رشد ۹.۲ درصدی در پایه پولی است. این میزان افزایش پایه پولی در سه ماهه نخست امسال به دلیل استفاده و استقرار دولت از وجوه مربوط به تن‌خواه گردان خزانه و افزایش سقف مجاز استقراض دولت از ۳ درصد بودجه عمومی به ۴ درصد بوده است. همچنین اعطای ۲ هزار میلیارد تومان به سازمان هدفمندی یارانه‌ها جهت خرید تضمینی گندم از دلایل دیگر افزایش این متغیر در خرداد ماه به شمار می‌آید.

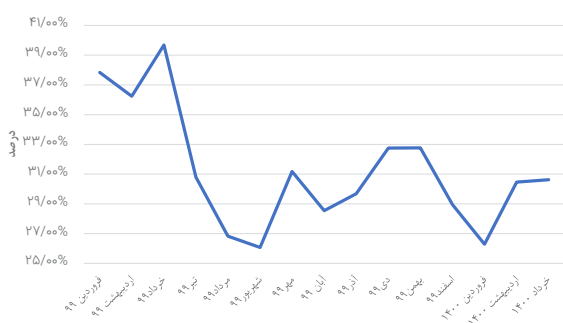
گذر از مرز ۵۰۰ هزار میلیارد تومان پول داغ

در میان سه شاخص آورده‌شده در گزارش بانک مرکزی (پایه پولی، حجم پول و نقدینگی) پایه پولی نقشی تاثیرگذارتر را بازی می‌کند. این متغیر بیان‌کننده میزان خلق پول و یا اصطلاحاً پول داغ است. قبل از شروع تابستان مقدار پول داغ از مرز ۵۰۰ هزار میلیارد تومان عبور کرد و حجم پایه پولی وارد کانال جدیدی گردید. روند حجم پایه پولی بر اساس آخرین آمارهای منتشر شده از سوی بانک مرکزی تا ماه خرداد در نمودار زیر نشان داده شده است.

روند حجم پایه پولی در ایران در یک سال گذشته

روند رشد ماهانه پایه پولی در ایران

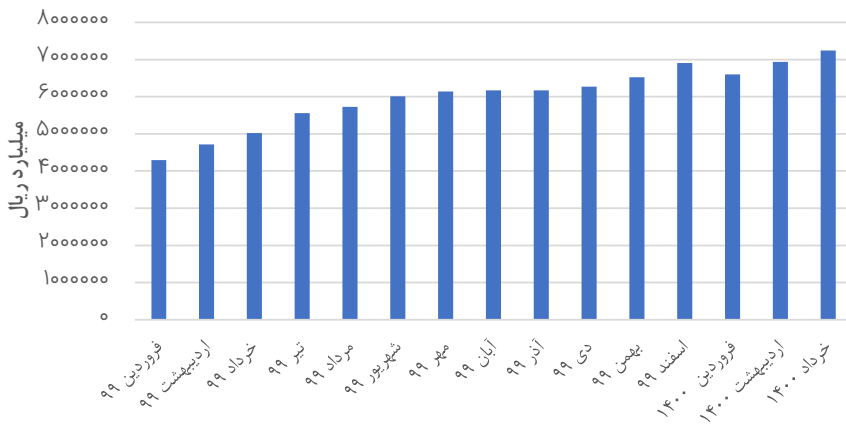

سکوت نسبی نقدینگی در خرداد

به باور برخی کارشناسان اقتصاد نقدینگی نقش مهم‌تری را نسبت به پایه پولی در تعیین تورم دارد. این متغیر از حاصلضرب پایه پولی در سرعت گردش پول حاصل می‌شود و علاوه بر پایه پولی

بر اساس این داده‌ها در آخرین ماه بهار سال جاری، حجم پایه پولی در ایران از مرز ۵۰۰ هزار میلیارد تومان فراتر رفت. از آذر ۹۹ تا اردیبهشت ماه سال جاری به مدت شش ماه این شاخص در کانال ۴۰۰ هزارتایی قرار داشت اما با رشدی ۲.۴ درصدی در ماه سوم بهار به ۵۰۰ هزار و ۷۳۶ میلیارد تومان رسید.

روند حجم پول در ایران در یک سال گذشته

در ماه‌های آتی نیز مشاهده شود، می‌توان چنین استنباط نمود که تورم انتظاری در اقتصاد ایران رو به کاهش است.

رکورد شش ساله شبه پول در خرداد ۱۴۰۰

بر اساس داده‌های بانک مرکزی حجم سپرده‌های بلندمدت بانکی در خرداد امسال نسبت به ماه مشابه سال پیش ۸۲۵ هزار میلیارد تومان افزوده شده و اکنون به ۲ هزار و ۹۸۰ هزار میلیارد تومان (همت) رسیده است. این شاخص را می‌توان از کسر حجم پول از نقدینگی نیز به دست آورد که نام دیگر آن شبه پول است.

به طور کلی مهمترین اتفاق در خرداد امسال رشد بی‌سابقه مقدار شبه‌پول بوده است. رشد نقطه به نقطه این متغیر معادل با ۳۸.۲ درصد محاسبه شده که از شهریور ۹۴ تاکنون بی‌سابقه بوده است.

به سرعت گردش پول در کشور اشاره دارد و هر چه سرعت گردش بالاتر باشد این متغیر نیز افزایش پیدا خواهد کرد. در همین رابطه آمارهای خرداد ۱۴۰۰ از اقتصاد کلان کشور نشان می‌دهد نقدینگی در پایان بهار به ۳ هزار و ۷۰۵ هزار میلیارد تومان (همت) رسیده است. با وجود آنکه نقدینگی در دومین ماه بهار رشدی معادل با ۳.۲۱ درصد داشت، این شاخص در خرداد ماه فقط ۲.۸ درصد رشد پیدا کرده است.

رشد نقطه به نقطه ۴۴.۶ درصدی حجم پول

همچنین رشد ۴.۴ درصدی حجم پول در خرداد ماه ۳۱ هزار میلیارد تومان به اسکناس و مسکوکات و سپرده‌های دیداری اردیبهشت افزود. این متغیر را در پایان بهار به سطح ۷۲۵ هزار میلیارد تومان رسانده است.

رشد نقطه به نقطه این متغیر نیز در این ماه برابر با ۴۴.۶ درصد بوده که در مقایسه با ماه‌های دیگر روندی نزولی داشته است. به طور کلی حجم پول از سیالیت بالاتری نسبت به سایر متغیرهای پولی برخوردار بوده که از همین جهت تا حد زیادی گویای وضعیت تورم انتظاری در جامعه است. چنانچه این کاهش رشد نقطه‌ای در حجم پول

روند رشد نقطه به نقطه شبه پول در ایران

رکوردشکنی ۲۵ ساله تورم میانگین در تیر

دو نقطه پرننگ در تورم تیر ماه به چشم میخورد؛ رکورد هشت ماهه تورم ماهانه و افزایش رکورد ۲۵ ساله تورم میانگین در کشور. با تدقیق بیشتر در شاخص قیمت مصرفکننده در تیرماه می توان دریافت که افزایش قیمت در کالاهای غیرخوراکی، بار تورم در این ماه را بیشتر بر دوش پردرآمدها گذاشته است.

مرکز آمار از کارنامه قیمت‌ها در تیر ماه مشاهده می شود بیان می‌کند پشت پرده این رشد قیمت، تورم کالاهای غیر خوراکی است.

پشت پرده تورم تیر در افزایش قیمت کالاهای غیر خوراکی

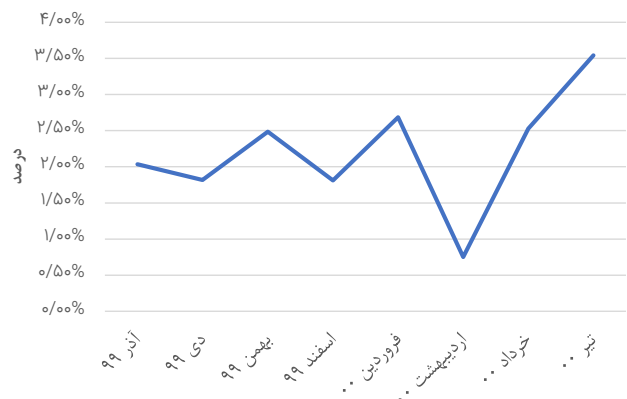
در دسته‌بندی های شاخص قیمت مصرفکننده در کشور، با دو گروه اصلی مواجه هستیم؛ گروه خوراکی و گروه غیرخوراکی. بررسی شاخص قیمت مصرفکننده این دو گروه نشان می‌دهد تورم گروه خوراکی‌ها در تیر ماه ۰.۱ درصد نسبت به خرداد کاهش یافته، اما از سوی دیگر در کالاهای غیر خوراکی ۱.۶ درصد افزایش رخ داده است. به عبارت دیگر می‌توان گفت رشد قیمت‌ها در کالاهای غیر خوراکی عامل اصلی رکورد زنی تورم ماهانه در تیر ماه بوده است.

شکاف تورم شهری و روستایی

از آنجا که در سبد مصرفی خانوارهای شهری کالاهای غیرخوراکی سهم بیشتری را نسبت به

دماسنج ماهانه تورمی در اولین ماه تابستان ۳.۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد که در مقایسه با هشت ماه گذشته نشان از ثبات رکوردی جدید دارد. این در حالی است که این روند در تضاد با روند تورم نقطه به نقطه در کشور بوده است.

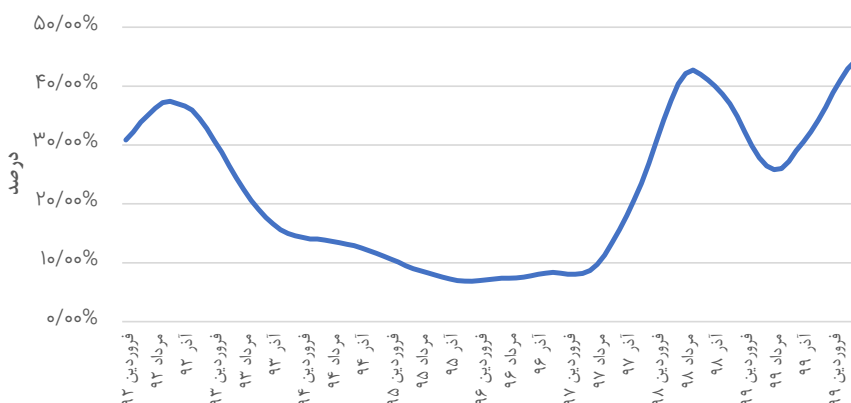
روند تورم ماهانه در ایران

رکورد تورم ماهانه در تیر ۱۴۰۰

روند تغییرات قیمت‌ها در تیر ماه نسبت به آخرین ماه بهار سال جاری رشدی ۳.۵ درصدی را نشان می دهد. این در حالی است که در ماه‌های قبل رشد ماهانه مسیری کاهشی را از خود برجای گذاشته بود و در اردیبهشت ماه تا سطح ۰.۷ درصد تنزل پیدا کرده بود. با بررسی وضعیت تورم در طی ۸ ماه گذشته می توان دریافت که رکورد بیشترین نرخ تورم میانگین مربوط به همین ماه می باشد. اما آنچه در آمارهای

روند تورم میانگین در ایران

روند تورم کالاهای خوراکی و غیرخوراکی دهک‌ها در تیر ۱۴۰۰ (درصد)

خانوارهای روستایی دارد می‌توان اثر افزایش قیمت در این گروه را در شکل‌گیری فاصله تورم بین شهر و روستا نیز مشاهده کرد. طبق آمارهای منتشرشده در تیر ماه ۱۴۰۰ تورم شهری نسبت به پایان بهار ۱.۱ درصد افزایش پیدا کرده است. این در حالی است که میزان این

افزایش در روستاها ۰.۶ درصد بوده است. تفکیک مشاهدات تورمی نشان می‌دهد در شهرها و روستاها تقریباً رشد قیمت خوراکی‌ها در این دوماه تغییری نداشته اما در غیر خوراکی‌ها افزایشی محسوس در تیرماه به ثبت رسیده است. این رخداد تورمی در دهک‌های هزینه‌ای نیز به چشم می‌خورد.

جای پای تورم در خانه پردرآمدها

به طور کلی از لحاظ درآمدی طبقات جامعه را می‌توان به ده قسمت تقسیم کرد. دهک‌های ابتدایی به ترتیب کمترین درآمدها را داشته و در دهک‌های نهم و دهم طبقات پردرآمد قرار می‌گیرند. تورم منتشر شده از وضعیت دهکها در این ماه نشان می‌دهد دهک دهم درآمدی، تورمی معادل با ۳.۹ درصد را در این مقطع تجربه کرده که بیشترین میزان در میان سایر دهکها بوده است. به مرور با کاهش شماره دهکها تورم مصرفی آنها نیز در این ماه کمتر شده است. تفکیک افزایش قیمت در دهکها در دو بخش خوراکی و غیرخوراکی نشان می‌دهد تورم غیرخوراکی‌ها روندی همسو با تورم کل داشته است. به این معنا که بالاتر بودن کالاهای غیرخوراکی در سبد مصرفی دهک دهم و افزایش بیشتر قیمت‌ها در این گروه کالایی موجب شده تا پردرآمدها افزایش قیمت بیشتری را در مقایسه با کم‌درآمدها از سر بگذرانند.

کاهش تورم نقطه به نقطه؛ رکورد زنی میانگین

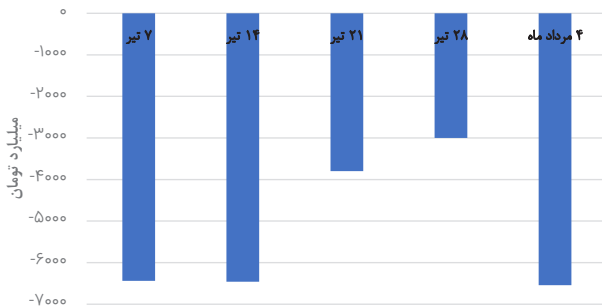
بررسی شاخص قیمت مصرف کننده نشان می‌دهد تورم نقطه به نقطه تیرماه نسبت به تورم نقطه به نقطه خرداد ماه ۴ درصد کاهش یافته و به سطح ۴۳.۶ درصد رسیده است. به طور کلی از ابتدای سال جاری مسیری نزولی در مقایسه نقطه‌ای قیمت‌ها به ثبت رسیده و همچنان ادامه داشته است.

این در حالی است که تورم میانگین کل کشور که مقایسه میانگین دوازده ماه شاخص قیمت‌ها منتهی به تیر با بازه زمانی مشابه خود در سال گذشته است، در روندی صعودی بوده و اکنون با ثبت ۴۴.۲ درصد رکورد خود در خرداد ماه را افزایش داده است. این رقم بیشترین تورم میانگین به ثبت رسیده در ۲۵ سال اخیر می‌باشد.

مدیریت نرخ سود بین بانکی در تیر ماه (بازار باز)

استقراض دولت از بانک مرکزی در قالب تن خواه برای پرداخت حقوق کارکنان دولت موجب افزایش عرضه پول و کاهش نرخ سود بین بانکی شده است. استقراض دولت هشدار افزایش نرخ تورم را در بر داشته و از همین رو بانک مرکزی برای کنترل پول و نرخ تورم سیاست جذب پول و فروش اوراق را اتخاذ کرده است. در همین راستا برای هشتمین هفته متوالی این نهاد به جمع آوری پول در عملیات بازار باز پرداخته و سعی در مدیریت نرخ سود بین بانکی داشته است.

روند جذب نقدینگی از بازار باز در تیر ماه

هشت هفته جذب پول در بازار باز

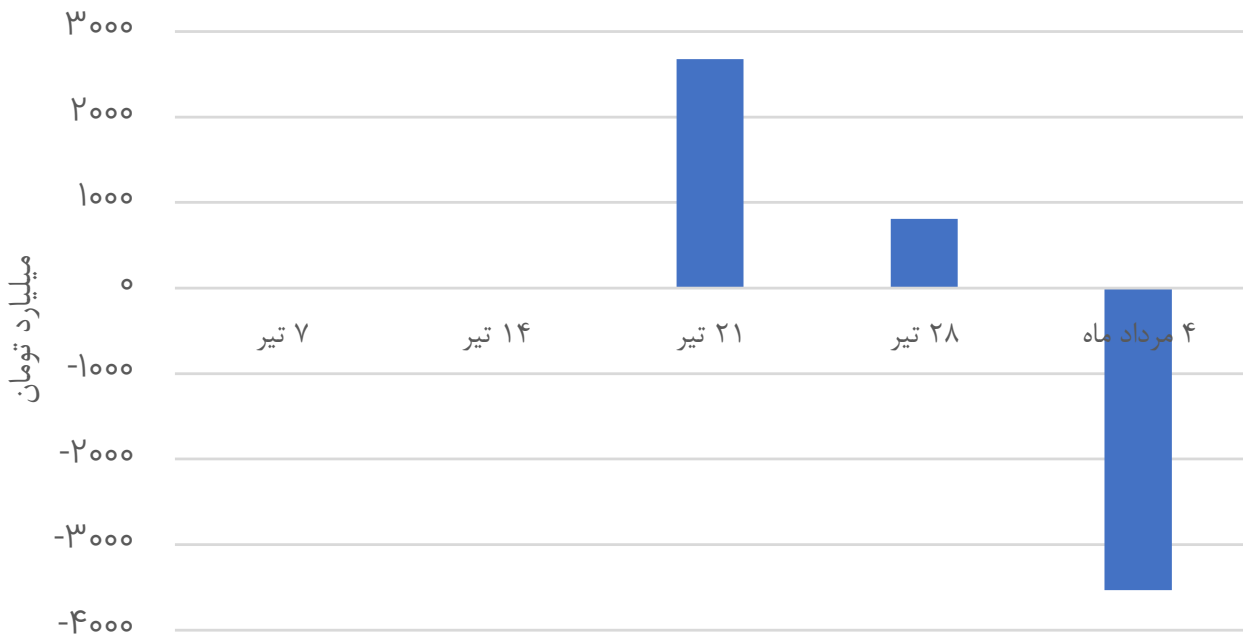
اکنون هشت هفته است که سیاست این بانک مرکزی جذب نقدینگی بوده است. پس از آن که دولت بیش از حد مجاز همه ساله، از بانک مرکزی تن خواه گرفت و به نیت پرداخت حقوق

بانک مرکزی و کنترل تورم

به طور کلی بانک مرکزی در عملیات هر هفته خود در بازار باز یکی از این دو رویکرد را اتخاذ می کند: رویکرد بسط پول و رویکرد جذب پول. اگر بانک مرکزی در این بازار تشخیص دهد وضعیت حساب بانکها مساعد نیست و این نهادهای مالی دچار کسری نقدینگی هستند دست به خرید اوراق بدهی از بانکها می زند. این عمل به معنای دیگر همان تزریق نقدینگی در بازار باز است. اما این تزریق شرط و شروطی دارد و هر میزان پولی که بانک مرکزی در این بازار بسط می دهد با سررسیدی معلوم و میان مدت (غالباً دو هفته ای) و نرخ سودی مشخص (تقریباً ۱۹.۸ درصد) باید به این نهاد عودت داده شود و در این حالت تزریق انجام شده تنها دو هفته در بانکها دوام دارد. این عملیات را ریپو می گویند. اما اگر در سوی دیگر بانک مرکزی تشخیص دهد وضعیت حساب بانکها در موقعیت مازاد نقدینگی قرار دارد عملیات ریپو به صورت معکوس اجرا می شود. ریپوی معکوس به معنای جذب نقدینگی است. به این معنا که بانک مرکزی اوراق خود را به بانکها فروخته و متعهد می شود این اوراق را در سررسیدی میان مدت (غالباً یک هفته ای) و بانرخ سود مشخص (حداکثر ۱۸ درصد) به بانکها بازگرداند. با این عمل در فاصله معلوم میزان مشخصی از نقدینگی در بازار جذب بانک مرکزی شده و به این طریق از اثر تورمزایی آن کاسته می شود.

روند خالص عملیات بازار باز در تیر ماه

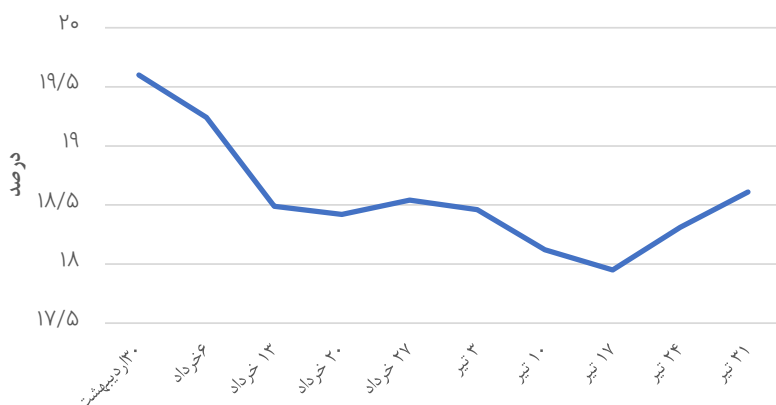

نرخ بهره بین بانکی در کف ۹ ماهه

در صورتی که بانک‌ها به کسری‌های کوتاه مدت دچار شوند شروع به قرض گرفتن از یکدیگر در بازارهای شبانه می‌کنند. این وام‌دهی با نرخ سودی انجام شده که محاسبه نرخ موزون آن برآورد بهره بین بانکی است. بررسی نرخ بهره بین بانکی در سال گذشته نشان می‌دهد که نرخ بهره بین بانکی در محدوده ۱۴ تا ۲۲ درصدی قرار داشته است.

نرخ بهره بین بانکی در ۱۷ تیر ماه به ۱۷.۹۵ درصد رسیده که کف ۹ ماهه این متغیر به حساب می‌آید.

روند نرخ سود بین بانکی در ایران

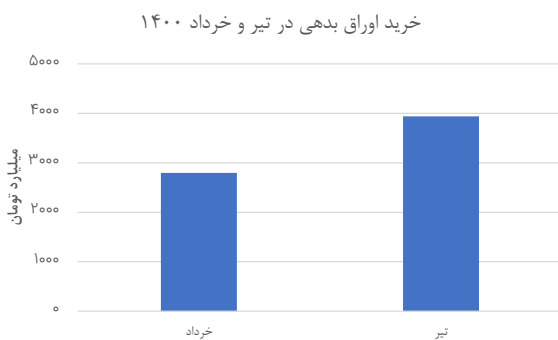
معوقه کارکنان، نزدیک به ۵۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی وارد بانک‌ها کرد، بانک مرکزی سیاست جذب نقدینگی را در پیش گرفته و تا هشت هفته متوالی نیز این رویکرد را استمرار بخشیده است.

در همین راستا در هفته انتهایی تیر ماه بانک مرکزی اقدام به جذب ۳ هزار میلیارد تومان پول از بانک‌ها کرده و ۳ هزار و ۸۱۰ میلیارد تومان از آنچه پیش از این از بانک‌ها جذب کرده بود را به بانک‌ها عودت داده است. خالص عملکرد بانک مرکزی در هر هفته است. به اختلاف جذب و بسط پول در هر هفته بستگی دارد. این رقم در برخی هفته‌های تیر ماه مثبت و در برخی هفته‌ها کوچکتر یا مساوی صفر بوده است.

روند خالص عملیات بازار باز بانک مرکزی در تیر ماه در نمودار بالا نشان داده شده.

کاهش فروش اوراق در چهارماهه ابتدایی ۱۴۰۰ (حرج اوراق)

یکی از راه‌های تامین کسری بودجه دولت فروش اوراق بدهی دولتی است. این اوراق در بازار اولیه به فروش می‌رسد و دولت در این بازار در نقش فروشنده اوراق ظاهر می‌شود و بانکها و نهادهای تامین سرمایه خریداران آن هستند.

معادله اوراق و نرخ سود

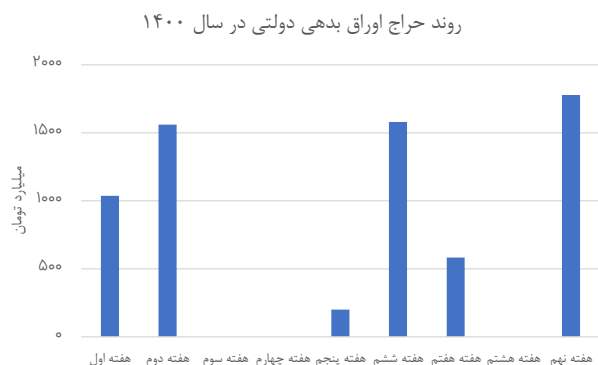
به طور کلی اوراقی که دولت در معرض فروش مشتریان خود قرار می‌دهد دو ویژگی مهم دارند؛ نرخ سود و تاریخ سررسید. هر چه نرخ سود اوراق بالاتر و تاریخ سررسید آن نزدیکتر باشد خریداران تمایل بیشتری به مشارکت خواهند داشت.

به طور میانگین این نرخ در خرداد در مرز ۲۰ درصد قرار داشت. سطح پایین معاملات در این ماه، وزارت اقتصاد را مجبور به افزایش این نرخ به اندازه ۱ درصد کرد و مقدار آن در تیرماه را به بیش از ۲۱ درصد کشاند. همین امر موجب شد تا خریداران هزار و ۱۴۳ میلیارد تومان بیشتر از رقم ثبت شده در خرداد سال جاری اوراق خریداری کنند.

افزایش سهم بانکها

از سویی در بررسی اوراق عرضه شده مشاهده می‌شود غالب اوراق با تاریخ سررسیدی کوتاه مدت خریداری شده‌اند. مهمترین برگه‌های به فروش رفته در این بازار «اراد ۸۵» بوده که سررسید آن‌ها ۱۴ ماهه بوده است. این اتفاق

تامین کسری بودجه دولت از طریق بازار اولیه در تیر ماه به مقدار ۴۱ درصد افزایش پیدا کرده است. این امر در نتیجه بالا بردن ۱ درصدی در نرخ سود محقق شده که در نتیجه آن سهم بانکها در خرید اوراق بدهی از ۶۳ درصد به ۹۲ درصد افزایش پیدا کرده است.

رشد ماهانه ۴۱ درصدی فروش اوراق بدهی در تیر

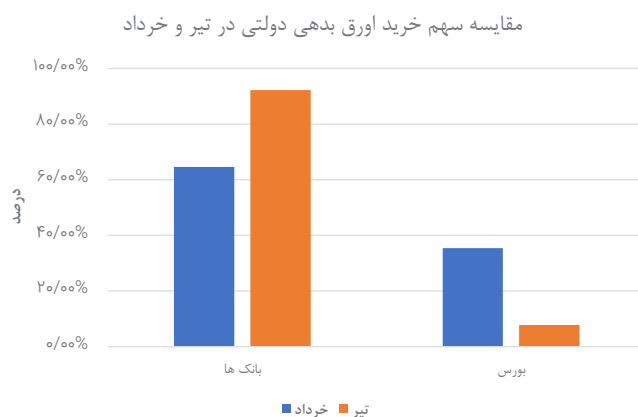
در بازار اولیه حراج اوراق بدهی دولتی که بانک مرکزی نقش کارگزار را در آن ایفا می‌کند در سال گذشته ۱۲۶ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی فروخته شد.

آنچه در تیرماه بانکها و نهادهای تامین سرمایه از دولت خریداری کردند برابر با ۳ هزار و ۹۴۰ میلیارد تومان بوده است. مقایسه این رقم با میزان ثبت شده در خردادماه رشدی معادل با ۴۱ درصد در فروش اوراق بدهی را نشان می‌دهد. اما با این حال، هنوز نسبت به آنچه در موقعیت مشابه در سال گذشته به ثبت رسیده بسیار کم به نظر می‌رسد. دلیل این رویداد می‌تواند ریشه در نرخ سود اوراق داشته باشد.

قدرت نقدشوندگی را تقویت کرده و معامله‌گران را بیشتر از پیش ترغیب کرده است. بانکها بیشترین سهم را در خرید این اوراق داشته اند.

بررسی بازار اوراق بدهی دولتی در خرداد و تیر نشان می‌دهد سهم بانکها از مشارکت در تامین کسری بودجه در تیر افزایش پیدا کرده است. این نهادهای مالی در خرداد تنها ۶۳ درصد از سهم خرید اوراق را داشتند که با افزایش نرخ سود و حجم معاملات در اولین ماه تابستانی این میزان به ۹۲ درصد رسیده است.

این در حالی است که دولت باید ۱۱۸ هزار و ۲۶۰ میلیارد تومان دیگر از این مسیر درآمدزایی کند تا بتواند بدون افزایش تورم و خلق پول بخشی از کسری خود را جبران کند. با توجه به تعداد مراحل به ثبت رسیده در سال قبل هنوز ۳۳ مرحله دیگر تا پایان امسال باقی است. طبق محاسبات چنانچه در این بازار به طور متوسط هفته ای ۳ هزار و ۵۸۰ میلیارد تومان اوراق توسط دولت به فروش برسد می‌توان امیدوار به جبران کسری بودجه از این طریق بدون خلق پول بود.

کاهش فروش اوراق

با این حال مقایسه آمار خرید و فروش سال جاری با آنچه در سال گذشته به ثبت رسیده، کاهش قابل ملاحظه را نشان می‌دهد. در موقعیت مشابه سال ۹۹ تقریباً ۴۷ هزار میلیارد تومان اوراق به خریداران فروخته شده بود اما در ماه مشابه سال جاری در مجموع ۹ مرحله سپری شده فقط ۶ هزار و ۷۴۰ میلیارد تومان اوراق به فروش رفته است. مقایسه نقطه‌ای این دورقم نشان می‌دهد در سال جاری تنها ۱۴.۳۳ درصد از آنچه در سال گذشته در جهت جبران کسری بودجه ثبت شده محقق شده است.

بازار مسکن

بررسی بازار مسکن در ایران

آرامش مسکن در ابتدای تابستان

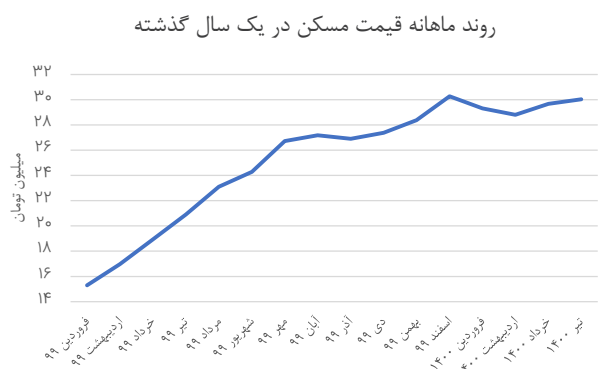
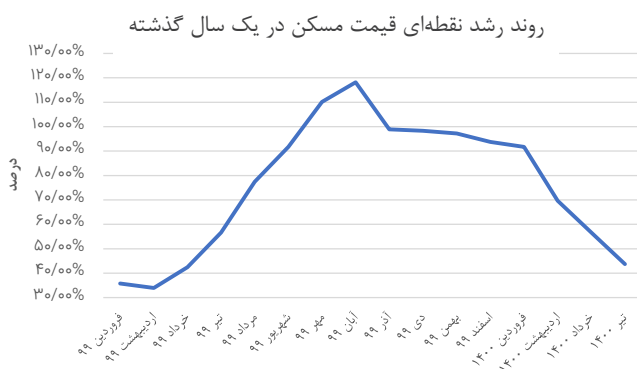
هر ماه بانک مرکزی گزارشی را از وضعیت خرید و فروش مسکن در مناطق ۲۲ گانه تهران منتشر می‌کند. براساس این آمارها می‌توان روند قیمت و معاملات در بازار مسکن تهران را رصد کرد. گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد که قیمت مسکن تهران در ابتدای تابستان با ۱.۲۶ درصد رشد ماهانه به کانال ۳۰ میلیون تومان بازگشته است.

در نهایت متوسط قیمت مسکن در مناطق تهران با ۱.۲۶ درصد رشد ماهانه نسبت به خرداد ماه به ۳۰ میلیون و ۴۴ هزار تومان رسیده که دومین رکورد در تاریخ بازار مسکن به شمار می‌آید. این در حالی است که رشد نقطه‌ای قیمت مسکن در این ماه برابر با ۴۳ درصد بوده است. مقایسه این رقم با ماه‌های قبل حاکی از آن است که این میزان رشد، کمترین میزان رشد نقطه‌ای قیمت مسکن در ۱۲ ماه گذشته در تهران بوده است. بیشترین رشد نقطه‌ای نیز در آبان ماه سال گذشته رخ داد که معادل با ۱۱۸ درصد ثبت شد. بررسی قیمت مسکن تیرماه به تفکیک مناطق ۲۲ گانه در تهران نشان می‌دهد مناطق ارزان تر پایتخت رشد بیشتری را نسبت به مناطق گرانتر تجربه کرده‌اند. بیشترین رشد قیمت مسکن در منطقه ۲۲ تهران به ثبت رسیده که برابر با ۱۴ درصد بوده است. این در حالی است که منطقه ۱ که با متری ۶۲ میلیون تومان گران قیمت‌ترین منطقه پایتخت به شمار می‌آید، نسبت به پایان بهار ۶.۴ درصد افت داشته است. دومین رویداد منعکس شده در گزارش بانک مرکزی، ثبات در تعداد آپارتمان های خرید و فروش شده در این بازار بوده است.

این در حالی است که رشد نقطه به نقطه در این متغیر به کمترین میزان ۱۲ ماه اخیر رسیده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد ثبات تقریبی تعداد معاملات در این ماه سبب شده تا حجم نقدینگی وارد شده به بازار مسکن نیز در این ماه ثابت مانده و نسبت به خرداد تغییر محسوسی نداشته باشد. آنچه در کارنامه این ماه از دادو ستد مالکان و خریداران آپارتمان های مسکونی تهران به ثبت رسیده سه اتفاق مهم را در برداشته است. رویداد نخست بازگشت قیمت مسکن به محدوده ۳۰ میلیون تومان بوده است.

بازگشت قیمت مسکن در کانال ۳۰ میلیون تومان

قیمت یک متر مربع آپارتمان مسکونی برای نخستین بار در اسفند سال گذشته پا به محدوده ۳۰ میلیون گذاشته بود. در آن موقع متوسط محاسبه شده از این قیمت ۳۰ میلیون و ۲۷۰ هزار تومان به دست آمده بود. پس از شروع سال جدید و با تغییر در سیاستگذاری‌های بازار مسکن این قیمت به محدوده ۲۸ و ۲۹ میلیون تومان تنزل یافته و در آن منطقه نوسان می‌کرد. اما این تلاطم سرانجام سه ماه بیشتر دوام نیاورده و باز هم در تیرماه به سطح ۳۰ میلیون تومان بازگشت.

ثبات معاملات مناطق ۲۲ گانه تهران

در تیرماه سال جاری به طور کلی ۵ هزار و ۷۱ معامله مسکن در پایتخت انجام شده که در مقایسه با ماه قبل تقریباً تغییری نکرده است. این رقم در ماه گذشته معادل با ۵ هزار و ۱۰۲ فقره بود یعنی تنها ۳۱ معامله بیشتر.

این در حالی است که رشد معاملات در ۲ ماه اردیبهشت و خرداد به ترتیب ۸۸ و ۲۹.۵ درصد بوده است. به طور کلی این میزان از برابری معاملات در دو ماه پشت سر هم در سال‌های اخیر بی سابقه بوده است.

تعداد داد و ستد صورت گرفته در بازار مسکن به تفکیک مناطق مسکونی تهران نشان می‌دهد مناطق گرانتر در تهران رشد معامله بیشتری را تجربه کرده اند.

برابر بوده و تغییری نکرده است. اما مقایسه این مقدار با دومه ابتدایی سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد افزایش قابل توجهی را نشان می‌دهد.

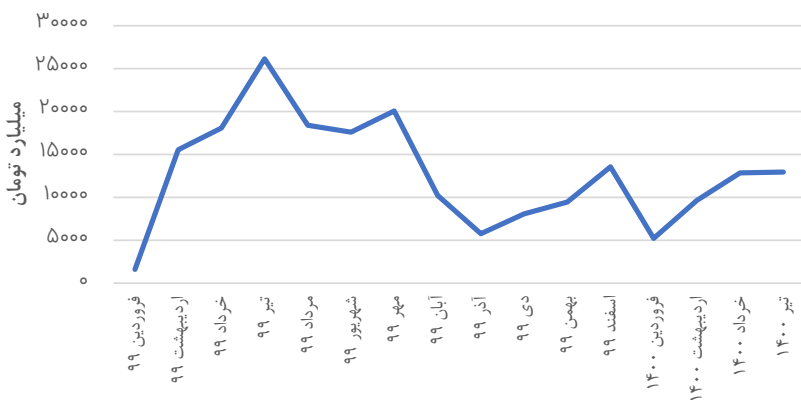
مقایسه روند حجم نقدینگی در بازار مسکن و دو فاکتور تعداد معامله و قیمت نشان می‌دهد رشد پول وارد شده به این بازار از رشد معاملات در این ماه تبعیت کرده است. به عبارت دیگر عدم تغییر در تعداد معاملات سبب شده تا نقدینگی وارد شده در بازار مسکن نیز تغییر محسوسی را به ثبت نرساند.

افت تعداد معامله در مناطق پایین

درمیان مناطق ۲۲ گانه تهران، منطقه ۲ با رشد ۲۰ درصدی نسبت به ماه قبل رکورد دار افزایش معامله بوده است. پس از آن مناطق یک، ۳، ۹ و ۶ در رده‌های بعدی قرار گرفته و رشدی ۱۳ درصدی را در این ماه به ثبت رسانده‌اند.

اتفاق مهم دیگر در این ماه به جریان نقدینگی در بازار مسکن اشاره داشته است.

روند نقدینگی وارد شده به بازار مسکن در یک سال گذشته

جریان نقدینگی با موج معاملات

محاسبات نشان می‌دهد پول وارد شده به بازار مسکن در چهارمین ماه سال ۱۴۰۰ برابر با ۱۲ هزار و ۹۵۰ میلیارد تومان بوده است. این رقم در مقایسه با خرداد ماه تنها ۰.۶۸ درصد افزایش داشته است.

به عبارت دیگر می‌توان گفت در این دومه نقدینگی وارد شده در بازار مسکن تقریباً

بازارهای جهانی

بررسی بازارهای جهانی

صعود ملایم قیمت طلا و تداوم افت نقره

طلا در ماه جولای رشد ۵/۲ درصدی را به ثبت رساند تا مجدداً به بالای مرز ۱۸۰۰ دلاری بازگردد. سقوط ۷ درصد قیمت طلا در ماه ژوئن و سپس صعود ملایم‌تر در ماه جولای در نهایت سبب شد تا قیمت طلا به محدوده ۱۸۱۵ دلاری برسد.

این در حالی است که از ابتدای سال ۲۰۲۱ میلادی تاکنون که هفت ماه از آن سپری شده است، بازدهی ماهانه این فلز ارزشمند فقط در سه ماه صعودی بوده است. بسیاری از تحلیل‌گران در ابتدای سال جاری میلادی رشد بیشتری را برای طلا پیش‌بینی کرده بودند.

در حالی طلا توانست در ماه جولای روندی صعودی داشته باشد که یکی دیگر از بازارهای مهم فلزات گرانبها یعنی بازار نقره شاهد دومین بازدهی منفی متوالی در ماه هفتم سال ۲۰۲۱ بود. نقره که در ماه ژوئن سقوطی ۷ درصدی را رقم زده بود در ماه جولای نیز در حدود ۵/۲ درصد کاهش قیمت داشت تا کار خود در این ماه را در میانه کانال ۲۵ دلاری به پایان برساند.

آمریکا در سخنان خود اعلام کرد که هنوز بازار کار آمریکا ریکواری کامل خود از پاندمی کرونا را به دست نیاورده است و هنوز هم نیاز به اقدامات حمایتی بانک مرکزی دارد. به همین دلیل پاول این اطمینان را به بازارها داد که این نهاد همچنان به اقدامات حمایتی خود ادامه خواهد داد. در حقیقت این سخنان این سیگنال را به بازارها مخابره می‌کند که فدرال رزرو حداقل در بازه کوتاه مدت تصمیمی مبنی بر تغییر اقدامات انبساطی خود ندارد. از ابتدای شیوع پاندمی کرونا فدرال رزرو با کاهش نرخ بهره به سطح صفر درصد و همچنین برنامه ماهانه خرید اوراق، نقدینگی مورد نیاز به بازارها را تزریق کرده است. طلا نیز که همواره به عنوان یکی از پوشش‌دهنده‌های ریسک تورم به شمار می‌رود از اقدامات حمایتی فدرال رزرو متاثر شده و با افزایش تقاضا مواجه شده است.

قیمت اونس جهانی در یک سال اخیر

اطمینان فدرال رزرو به بازارها

در حالی که ارزش شاخص دلار در روزهای انتهایی ماه جولای افزایش پیدا کرده بود و پیش‌بینی می‌شد قیمت طلا تحت تاثیر این اتفاق کاهش‌ی باشد اما سخنرانی جرومی پاول رییس فدرال رزرو به کمک قیمت طلا آمد. سکندار بانک مرکزی

عدم حمایت تورم از طلا

یکی از دلایلی که تحلیل‌گران از آن در راستای توضیح عملکرد ضعیف طلا در سال جاری میلادی بهره می‌برند عدم افزایش تورم در سطح پیش‌بینی‌ها است. داده‌های اقتصادی آمریکا نشان می‌دهد تورم این کشور با سرعتی کمتر از پیش‌بینی‌ها در حال افزایش است و این موضوع در کنار افزایش شاخص دلار سقف پیش‌روی قیمت طلا را محدود کرده است. به طور سنتی شاخص دلار آمریکا همواره همبستگی منفی با ارزش طلا داشته است به این دلیل که هر دو بازار به عنوان پناهگاه امن دارایی به شمار می‌روند.

چشم‌انداز قیمت طلا در ۲۰۲۲

نظرسنجی رویترز از تحلیل‌گران بازار طلا نشان می‌دهند که کارشناسان این بازار افزایش قیمت قابل توجهی در یک سال و نیم آینده برای این فلز زرد متصور نیستند. نتایج این نظرسنجی حکایت از آن دارد که قیمت هر اونس فلز زرد در ادامه سال ۲۰۲۱ میلادی احتمالاً در همین محدوده کنونی یعنی مرز ۱۸۳۰ دلاری باقی خواهد ماند و پس از آن در سال ۲۰۲۲ کاهش پیدا خواهد کرد. این تحلیل‌گران دو عامل اصلی را برای چشم‌انداز نزولی قیمت طلا برشمرده‌اند. افزایش سرعت ریکاوری اقتصاد جهانی و متعاقباً کاهش عدم اطمینان‌ها و همچنین تصمیمات بانک‌های مرکزی در راستای پایان دادن به اقدامات حمایتی عصر کرونا احتمالاً فشار زیادی به قیمت طلا وارد خواهد کرد. در ابتدای همه‌گیری کرونا بود که قیمت فلز زرد تحت تاثیر رکود اقتصاد، افزایش عدم اطمینان‌ها و همچنین اقدامات انبساطی بانک‌های مرکزی تا بالای مرز ۲ هزار دلاری نیز پیش رفت اما پس از آن روندی نزولی به خود گرفت. زمانی که بانک‌های مرکزی مجدداً نرخ‌های بهره را افزایش دهند و از سرکوب نرخ‌های بازدهی اوراق دست بردارند جذابیت طلا با کاهش چشمگیری مواجه خواهد شد و همین موضوع احتمالاً در سال آینده تقاضای فلز زرد را کاهش خواهد داد.

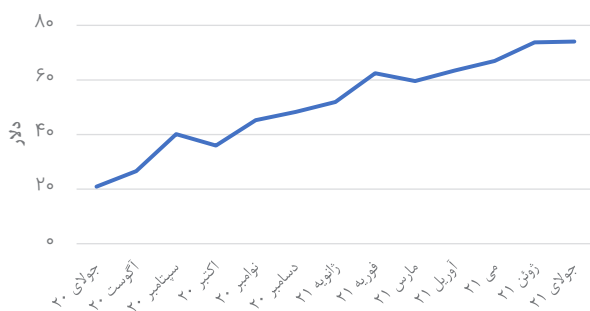

کاهش سرعت رشد قیمت نفت و گاز در جولای

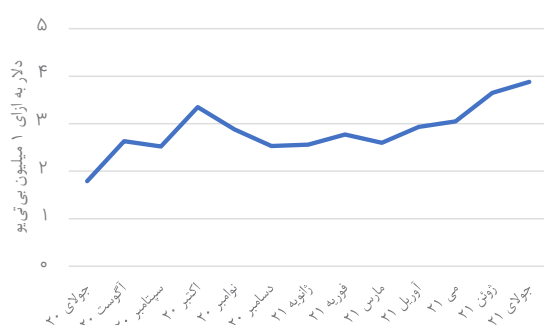
معادله واکسن و نفت

با وجود کاهش سرعت رشد قیمت نفت در ماه جولای اما همچنان شواهد از افزایش فزاینده تقاضا نسبت به عرضه این محصول حکایت دارد. این در حالی است که روند واکسیناسیون نیز امیدها به کاهش شدت پاندمی کرونا در ماه‌های آینده را افزایش داده است و همین موضوع چشم‌انداز قیمتی نفت را همچنان مثبت نگاه داشته است. با اینکه مجدداً در روزهای آخر ماه جولای تعداد بیماران کرونایی در ایالات متحده، آسیا و بخش‌هایی از اروپا رو به افزایش گذاشت، اما تحلیل‌گران این بازار بر این باورند که نرخ قابل توجه تزریق واکسن در جهان به احتمال زیاد از وضع قرنطینه‌های مشابه سال گذشته جلوگیری خواهد کرد. قرنطینه‌هایی که در مقطعی تقاضای نفت را به مقدار بی‌سابقه‌ای کاهش داده بود.

قیمت هر بشکه نفت وست تگزاس اینترمدیت در یکسال اخیر

قیمت گاز طبیعی در یک سال اخیر

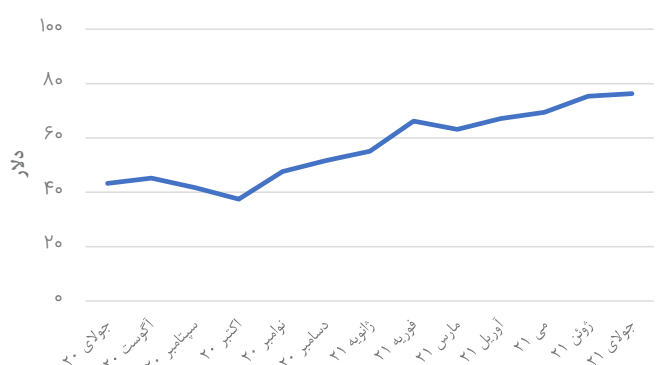

با اینکه در ماه جولای قیمت نفت و گاز جهانی روندی صعودی داشت اما آمارهای قیمتی آنها نشان می‌دهد سرعت رشد قیمتی آنها در ماه هفتم از سال ۲۰۲۱ میلادی تا حدودی کاهش پیدا کرده است. قیمت هر بشکه نفت برنت در ماه جولای کمی بیش از ۱ درصد افزایش داشت تا نهایتاً در میانه کانال ۷۶ دلاری نوسان داشته باشد. این در حالی است که در ماه قبل از جولای یعنی در ماه ژوئن قیمت هر بشکه نفت برنت رشدی در حدود ۵/۸ درصد را به ثبت رسانده بود. با این حال این چهارمین ماه متوالی است که هم قیمت نفت و هم قیمت گاز روندی صعودی داشته است.

وضعیت مشابه WTI و گاز طبیعی

قیمت هر بشکه نفت وست تگزاس اینترمدیت نیز وضعیتی شبیه به نفت برنت داشت و در ماه جولای رشد کمتر از نیم درصدی را به ثبت رساند تا قیمت آن در زیر مرز ۷۵ دلاری ماه هفتم را به پایان برساند. این در حالی است که قیمت هر بشکه نفت وست تگزاس اینترمدیت نیز در ماه ژوئن رشد قابل توجهی کرده بود و بیش از ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده بود.

قیمت هر بشکه نفت برنت در یک سال اخیر

قیمت گاز طبیعی در ماه جولای بیش از ۶ درصد رشد کرد و به نزدیکی مرز ۴ دلار به ازای یک میلیون بی‌تی‌یو رسید اما باز هم مقدار رشد قیمت این ماده طبیعی نیز نسبت به ماه‌های گذشته کمتر بود. به عنوان مثال در ماه‌های ژوئن و آوریل که قیمت گاز طبیعی بازدهی ماهانه مثبت را به ثبت رسانده بود مقدار رشد قیمت ماهانه دو رقمی بوده است.

عرضه نفت اوپک در سقف ۱۵ ماهه

این در حالی است که یک بررسی توسط تحلیلگران بازار نفت رویترز نشان می‌دهد که تولید نفت اوپک در ماه جولای به بالاترین حد خود در ۱۵ ماه اخیر رسیده است. قبل از این بالاترین مقدار عرضه نفت اوپک به ماه آوریل سال ۲۰۲۰ برمی‌گردد. همچنین بر اساس گزارش دولت آمریکا تولید نفت این کشور در ماه می نیز به میزان ۸۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته و به مقدار ۲۳/۱۱ میلیون بشکه در روز رسیده است.

شواهد افزایش عرضه و تقاضای جهانی نفت

نشانه‌های زیادی در حال حاضر افزایش تقاضای جهانی برای نفت را پشتیبانی می‌کنند. به عنوان مثال تحلیلگران افزایش تقاضای بنزین در هند را حتی پس از افزایش تعداد مبتلایان به کرونا در این کشور یکی از شواهد مقاومت بیشتر اقتصادها در برابر پاندمی کرونا ارزیابی کرده‌اند. بسیاری از اقتصاددانان بر این باورند که تجربه سال ۲۰۲۰ سبب شده است تا حتی در صورت افزایش مجدد تعداد بیماران کرونایی اقتصادهای مختلف کمتر از سال گذشته آسیب ببینند. الکساندر نوک معاون نخست وزیر روسیه نیز در گفتگو با رویترز به افزایش تقاضا و مصرف نفت علیرغم ادامه پاندمی کرونا اشاره کرده است و پیش‌بینی کرده است که دیگر قرنطینه مانند آنچه در سال ۲۰۲۰ رخ داد اتفاق نخواهد افتاد.

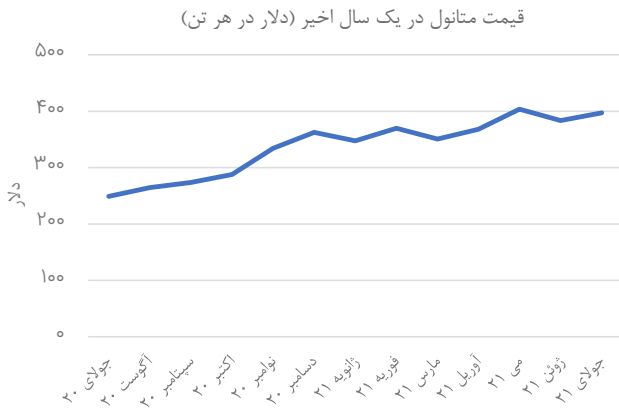
قیمت نفت در میان عوامل متضاد

در نهایت قیمت نفت برای ادامه سال جاری تحت تاثیر عوامل متضاد قرار دارد. از سویی قیمت نفت از طرف ریکآوری اقتصادی جهانی پشتیبانی می‌شود و از سوی دیگر احتمال به تعویق افتادن بازگشت عرضه ایران به بازار جهانی نیز یکی دیگر از عوامل پشتیبان قیمت نفت است در حالی که خطر ظهور جهش‌های جدید ویروس کرونا همچنان قیمت نفت را تهدید می‌کند.

فراز و نشیب اوره و متانول در میانه ۲۰۲۱

در یک سال اخیر که اقتصاد جهانی بیش از تمام عوامل دیگر با پدیده پاندمی کرونا درگیر بوده است قیمت مواد پتروشیمی نیز فراز و نشیب‌های زیادی را تجربه کرده است. قیمت متانول که یکی از مهم‌ترین مواد تولیدی در این صنعت است در طی یکسال گذشته با توجه به بهبود وضعیت اقتصاد جهانی و چشم‌انداز روشن واکسناسیون جهانی افزایش پیدا کرده است. در حالی که در ماه جولای سال ۲۰۲۰ هر تن متانول در حدود ۲۵۰ دلار معامله می‌شد با بهبود چشم‌انداز تقاضای این محصول در جولای ۲۰۲۱ این قیمت به ۴۰۰ دلار در هر تن افزایش یافته است.

حفظ کف قیمتی متانول در ۲۰۲۱

این در حالی است که از ابتدای سال جاری میلادی تاکنون که هفت از آن سپری می‌شود قیمت متانول در کانال ۳۰۰ دلاری جایگاه خود را حفظ کرده است و سقف قیمتی آن در ماه می سال جاری بوده است که میانگین قیمت آن در این ماه به ۴۰۴ دلار رسید. در این هفت ماهی که از ابتدای سال ۲۰۲۰ می‌گذرد بازدهی ماهانه متانول در سه ماه رکورد منفی را به ثبت رسانده است و در چهار ماه دیگر بازدهی مثبت داشته است. در حالی که در ماه ژوئن قیمت هر تن متانول بازدهی حدوداً منفی ۵ درصدی را رقم زده بود در ماه جولای مجدداً قیمت این محصول به روند صعودی خود بازگشت و در ماه هفتم سال میلادی بیش از ۳/۵ درصد افزایش قیمت داشت تا در نهایت قیمت ۳۹۷ دلاری برای آن در ماه جولای به ثبت برسد.

چشم‌انداز مثبت متانول در ادامه ۲۰۲۱

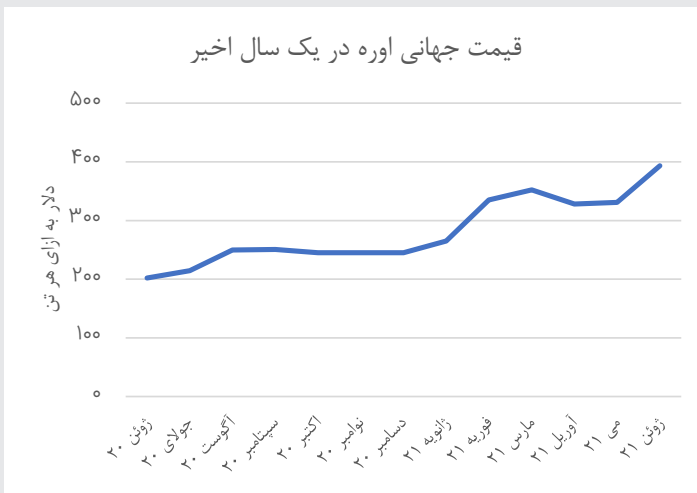
پیش‌بینی تحلیل‌گران بازار متانول حکایت از آن دارد که بازار متانول در آسیا ریکاوری مناسبی داشته باشد و به ویژه کشورهای چین، هند و کره جنوبی با سرعت بیشتری نسبت به رقبا روند احیای خود را به پیش ببرند. بازارهای اروپایی نیز مانند آلمان، فرانسه، ایتالیا و اسپانیا که از جمله کشورهای بودنی که بیشترین آسیب را از پاندمی کرونا متحمل شدند پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۲۰۲۱ با افزایش تقاضا به افزایش قیمت متانول دامن بزنند. همچنین اقتصاد آمریکا نیز که یکی دیگر از بازارهای مهم متانول محسوب می‌شود در حال ریکاوری است و این موضوع یکی دیگر از نشانه‌هایی است که سبب بهبود چشم‌انداز قیمتی متانول در بازه زمانی کوتاه مدت شده است. یکی دیگر از عواملی که سبب شده است تا تحلیل‌گران صنعت پتروشیمی چشم‌انداز روشنی برای محصولات این صنعت متصور شوند افزایش تقاضا برای این محصولات توسط مصرف‌کنندگان نهایی در میان صنایع مختلف و افزایش نیاز به آنها در صنایع پیشرفته است. در حالی که حجم بازار جهانی متانول در سال ۲۰۲۰ میلادی در حدود ۴/۲۰ میلیارد دلار بوده است پیش‌بینی می‌شود در بازه زمانی میان سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۷ میلادی رشد متوسط سالانه ۵/۵ درصد را به ثبت برساند.

رشد چشمگیر قیمت اوره

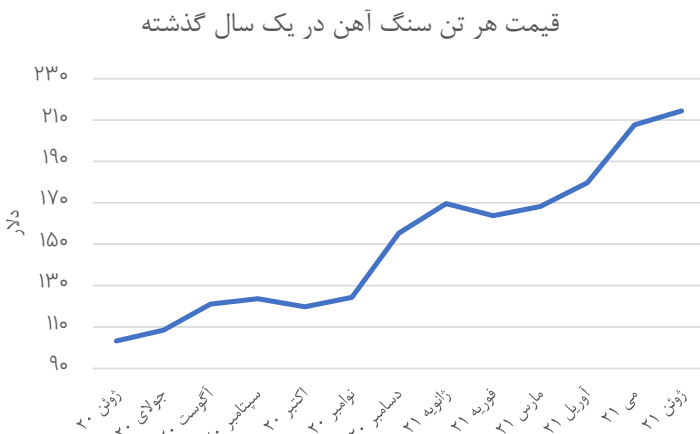
در حالی قیمت هر تن اوره در حال نزدیک شدن به مرز ۴۰۰ دلاری است که در ماه مشابه سال قبل، یعنی ژوئن ۲۰۲۰، قیمت این محصول نزدیک به ۲۰۰ دلار بود و در طی یک سال اخیر قیمت آن در حدود ۱۰۰ درصد افزایش پیدا کرده است. پیش‌بینی می‌شود بهبود وضعیت اقتصاد جهانی با توجه به کاهش شدت موج پاندمی کرونا چشم‌انداز تقاضای محصولاتی مانند اوره را حداقل در کوتاه مدت افزایش دهد.

از سوی دیگر قیمت هر تن اوره که یکی دیگر از محصولات پر اهمیت صنعت پتروشیمی به حساب می‌آید در ماه ژوئن یکی از بالاترین رشدهای خود در طی یک سال اخیر را به ثبت رساند. قیمت هر تن اوره در ماه ژوئن سال جاری میلادی با رشد نزدیک به ۱۹ درصد به ۳۹۳ دلار به ازای هر تن رسید. رشد ۱۹ درصدی قیمت اوره در ماه ژوئن پس از رشد ۲۶ درصدی ماه فوریه سال جاری بالاترین رشد قیمتی این محصول در طی یک سال اخیر بوده است.

نوسان فولادی‌ها در ماه جولای

در یک سال اخیر قیمت اغلب فلزات اساسی روندی صعودی داشته است. آغاز روند واکسیناسیون جهانی و پایان قرنطینه در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و اقتصادهای قدرتمند در کنار بهبود چشم‌انداز اقتصادی سبب افزایش تقاضا برای بسیاری از این محصولات شده است. به عنوان مثال قیمت بیلت فولادی فوب دریای سیاه که در ماه‌های اولیه شیوع پاندمی کرونا در کانال ۳۰۰ دلاری نوسان می‌کرد طی روندی صعودی اکنون به نزدیکی مرز ۷۰۰ دلاری رسیده است. بررسی دیگر بازارهای فلزات اساسی نیز روند مشابهی را نشان می‌دهد. در یک سال گذشته قیمت هر تن سنگ آهن بیش از ۱۰۰ درصد و قیمت هر تن روی در حدود ۵۰ درصد افزایش داشته است.

هر چند که در ماه جولای محصولات فولادی نوسان زیادی را تجربه کردند اما محدودیت‌های تولیدی در برخی از صنایع این حوزه سبب شده است تا تحلیل‌گران همچنان چشم‌انداز قیمتی برخی از فلزات گرانبها را مثبت ارزیابی کنند. یکی از مهم‌ترین اتفاقات ماه جولای در بازار فولاد انتشار اخباری مبنی بر کاهش تولید فولاد توسط چین بود که سبب افزایش قیمت محصولات فولادی از جمله بیلت شد.

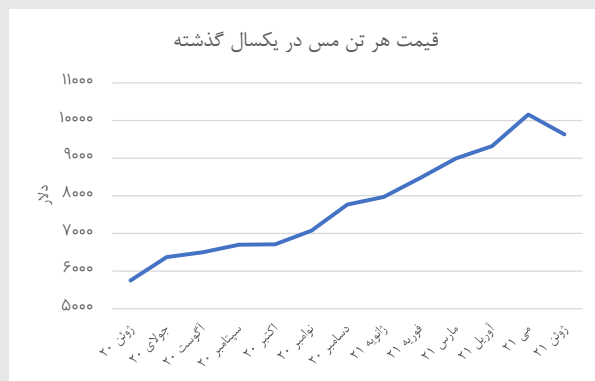
شروع آرام بازار فولاد در جولای

ماه جولای در حالی آغاز شد که بازار بیلت فولادی در آرامشی نسبی به سر می‌برد و به همین جهت نیز نوسانات قیمتی شدید در آن مقطع رخ نداد. بیلت در روزهای اولیه از هفتمین ماه سال ۲۰۲۱ میلادی در بازار جنوب شرق آسیا در محدوده ۶۸۰ تا ۶۸۵ دلار معامله شد و همچنین نرخ بیلت داخلی چین ۷۵۶ دلار و نوع وارداتی آن نیز در محدوده ۶۶۰ تا ۶۶۵ دلار بود.

در پایان هفته اول ماه جولای نیز قیمت بیلت فوب دریای سیاه در حدود ۶۴۲ دلار به ازای هر تن بود. اما در ادامه این مسیر در حالی که قیمت بیلت صادرات فوب دریای سیاه تا کانال ۶۳۰ دلاری کاهش پیدا کرد، اتفاق مهم نزدیک شدن قیمت بیلت داخلی چین به مرز ۸۰۰ دلاری بود. روندی که ادامه پیدا کرد تا در تاریخ ۱۴ جولای قیمت بیلت داخلی چین با قدرت از مرز ۸۰۰ دلاری عبور کند، موضوعی که بر قیمت بیلت فوب ایران نیز تاثیر گذاشت و سبب افزایش قیمت آن شد. تحلیل‌گران بازار فولاد یکی از دلایل افزایش قیمت محصولات فولادی در جهان را وجود انتظارات مبنی بر کاهش تولیدات چین عنوان کردند. داده‌های رسمی منتشر شده از سوی دولت چین نشان می‌داد در ماه ژوئن تولید محصولات پایانی صنعت فولاد در ماه ژوئن با کاهش ۳.۲ درصدی نسبت به ماه قبل به ۱۲۰ میلیون تن رسیده است.

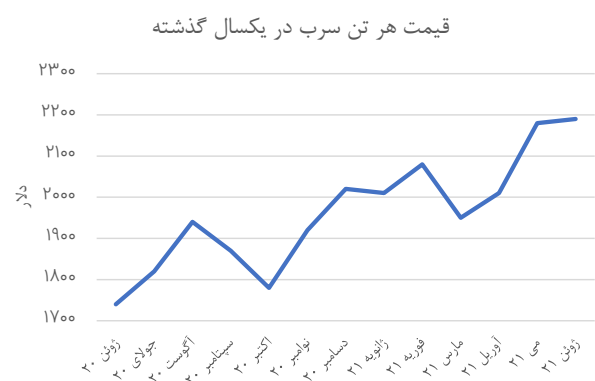
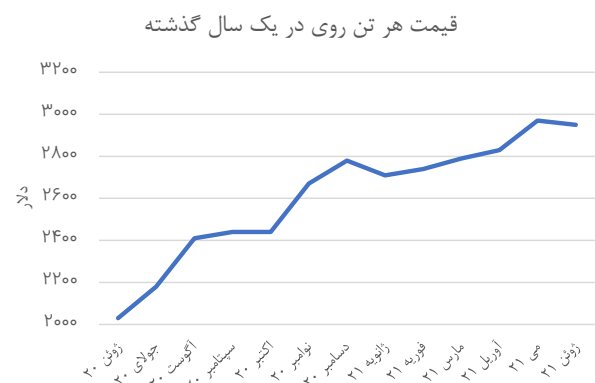
صعود فولاد به دلیل چشم‌انداز کاهش عرضه

در سومین هفته از ماه جولای انتشار اخباری مبنی بر کاهش تولید فولادسازان چینی هفته سبزی را برای محصولات فولادی از جمله بیلت رقم زد. این کاهش سبب شد که توجه فولادسازان به دیگر کشورهای صادرکننده جلب شود و همین موضوع سبب افزایش قیمت‌ها نیز شده بود. بازار بیلت ایران نیز به دلیل قطعی برق گسترده در فصل تابستان رشد قیمتی را تجربه کرد تا قیمت بیلت فوب ایران تا مرز ۶۲۰ دلاری افزایش یابد.

همچنین تعطیلات عید قربان در حوزه کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا سبب شد تا بیشتر تقاضا در ادامه ماه جولای از سوی چین و کشورهای حوزه آمریکای لاتین گزارش شود. انجام چندین قرارداد برای بیلت فوب دریای سیاه سبب شد تا قیمت این محصول که در ابتدای ماه تا حدودی کاهش یافته بود اندکی افزایشی شود. به طور کلی تحلیل‌گران این صنعت بر این باورند که تقاضای فزاینده به دلیل افزایش فعالیت‌های اقتصادی پس از رکود کرونا به همراه محدودیت‌های تولیدی، چشم‌انداز قیمت محصولات صنعت فولاد را حداقل برای سال جاری و سال آینده میلادی مثبت نگه خواهد داشت. همچنین تصمیم دولت چین برای محدودیت در تولید فولاد سالانه از دیگر عواملی است که می‌تواند سبب افزایش قیمت محصولات فولادی شود.

با این وجود روند افزایشی قیمت محصولات فولادی در ماه جولای که بیشتر تحت تاثیر اخباره منتشره درباره کاهش تولید فولاد چین رخ داده بود در روزهای انتهایی ماه جولای متوقف شد. قیمت بیلت داخلی چین که به بالای مرز ۸۲۰ دلاری رفته بود مجدداً به کانال ۸۱۰ دلاری بازگشت.

تردید بازارها در ابتدای تابستان

سیگنال‌های نگران‌کننده‌ای به اقتصاد کشور می‌دهند؛ ورود پایه پولی به کانال ۵۰۰ هزار میلیارد تومانی و استقراض دولت از وجوه مربوط به تن‌خواه گردان بانک مرکزی در کشور موجب افزایش انتظارات تورمی در دوران رکود اقتصادی شده است. در بازارهای جهانی نیز تردید درباره زمان فروکش کردن کامل پاندمی کرونا و تهدیدهای جهش‌های جدید این ویروس و از سوی دیگر ابهام در میزان عرضه در صنایع مختلف بسیاری از بازارها را تحت تاثیر قرار داده است.

به نظر می‌آید هم بازارهای داخلی و هم بازارهای جهانی در حالی ماه خرداد و جولای را پشت سر گذاشتند که فضای ابهام و تردید مهم‌ترین عنصر تاثیرگذار در آنها بود. در بازارهای داخلی مذاکرات برجام مهم‌ترین عاملی است که بازارها به فرجام آن چشم دوخته‌اند. با اینکه گروهی از تحلیل‌گران چشم‌انداز قیمتی دلار و سکه را صعودی ارزیابی می‌کنند اما مطمئناً سرنوشت برجام حداقل در کوتاه مدت تاثیر زیادی بر این بازارها خواهد داشت. متغیرهای تورم‌ساز همچنان در تیرماه

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میرداماد، خیابان سرو، پلاک ۵۸، طبقه سوم

۰۲۱۸۸۶۵۹۷۶۶

www.deyventures.com